

UNIWERSYTET MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ

WYDZIAŁ CHEMII

INFORMATOR

O STUDIACH

OCHRONA ŚRODOWISKA

Europejski System Transferu i Akumulacji Punktów
(ECTS)

rok akademicki 2013/2014

Lublin 2013

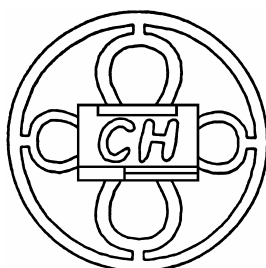
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej

Pl. M. Curie-Skłodowskiej 5
20-031 Lublin

NIP: 712-010-36-92

REGON: 000001353

konto bieżące: BRE BANK S.A. O/Lublin 59 1140 1094 0000 2905 1600 1001

Wdział Chemii

Pl. Marii Curie-Skłodowskiej 2
20-031 Lublin

Telefon: 81 537-57-16, 537-55-37

Fax: 81 533-33-48

chemia@poczta.umcs.lublin.pl

<http://chemia.umcs.lublin.pl/>

SPIS TREŚCI

Str.

Zapraszamy do Lublina	6
I. INFORMACJE O UCZELNI	6
1.1. Adres	6
1.2. Organizacja roku akademickiego 2013/2014	6
1.3. Władze UMCS	8
1.4. Ogólne informacje o uczelni	8
1.5. Wykaz prowadzonych kierunków studiów	10
1.6. Ogólne zasady przyjmowania na studia	11
1.7. Najważniejsze przepisy obowiązujące na uczelni	12
1.8. Dział Kształcenia	12
1.9. Uczelniany Koordynator Procesu Bolońskiego i Europejskiego Systemu Transferu Punktów (ECTS) oraz programu LLP/Erasmus	12
1.10. Informacja o Wydziałach realizujących zajęcia na kierunku Ochrona Środowiska	12
1.10.1. Wydział Chemii	12
II. INFORMACJE O PROGRAMIE STUDIÓW KIERUNKU OCHRONA ŚRODOWISKA	26
2.1. Przyznawane kwalifikacje	26
2.2. Warunki przyjęć na studia I stopnia	26
2.3. Cele programu studiów	28
2.4. Warunki przyjmowania na dalsze studia	28
2.5. Struktura programu studiów	29
2.5.1. Ogólny schemat studiów	29
2.5.2. Plany godzinowe zajęć (siatki godzin)	30
2.5.2.1. Studia licencjackie (I ^o)	30
2.5.2.2. Studia magisterskie (II ^o), specjalizacja – <i>Chemia środowiska</i>	35
2.6. Zasady oceniania i egzaminowania	38
2.7. Wydziałowi Koordynatorzy ECTS oraz programu LLP/Erasmus	39
III. OGÓLNE INFORMACJE DLA STUDENTÓW	40
3.1. Koszty utrzymania	40
3.2. Zakwaterowanie	40
3.3. Posiłki	41

3.4. Opieka zdrowotna	41
3.5. Świadczenia i udogodnienia dla studentów niepełnosprawnych	41
3.6. Ubezpieczenia	41
3.7. Komunikacja	42
3.8. Biblioteki	42
3.9. Banki i poczta	42
3.10. Pomoc materialna dla studentów	43
3.11. Biuro obsługi studentów	43
3.12. Baza dydaktyczna	43
3.13. Programy międzynarodowe	43
3.14. Praktyczne informacje dla studentów przyjezdnych	43
3.15. Kursy językowe	45
3.16. Praktyki	45
3.17. Obiekty sportowe	45
3.18. Zajęcia pozauczelniane i rekreacyjne	46
3.19. Stowarzyszenia studenckie	46
IV. ANEKS	48
4.1. Program LLP/Erasmus	48
4.2. Proces Boloński	50
4.3. System mobilności studentów – program MOST	52
4.4. Podstawowe zasady europejskiego systemu transferu i akumulacji punktów (ECTS)	54
4.4.1. Podstawowe cechy ECTS	54
4.4.2. Podstawowe dokumenty ECTS	56

Przedstawiamy studentom Wydziału Chemii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej kolejną już edycję „Informatora o studiach ochrona środowiska”.

Włączenie Polski do Unii Europejskiej nakłada na Wydział dodatkowe zobowiązania, ale też pozwala na pozyskiwanie środków finansowych z funduszy Unii. Zobowiązania te to przede wszystkim wprowadzenie takich zmian do tradycyjnego sposobu kształcenia, aby dawał studentom możliwość łatwego wyboru spośród wielu przedmiotów wykładanych nie tylko na naszym Wydziale, ale także na innych wydziałach chemicznych w Polsce (program MOST) i w Europie (program ERASMUS), zgodnie z postanowieniami Procesu Bolońskiego.

Warunkiem podstawowym dla stworzenia ogólnoeuropejskiej sfery kształcenia i szkolenia, w której studenci i nauczyciele mogą poruszać się bez przeszkód i ograniczeń, jest wzajemne uznawanie dyplomów oraz programów studiów. Z tego właśnie powodu powstał Europejski System Transferu i Akumulacji Punktów (ECTS - *European Credit Transfer and Accumulation System*). Już przed kilku laty uczelnie polskie, w tym również i UMCS, rozpoczęły prace przygotowujące środowisko do zbliżających się zmian. „Siłą napędową” dla tych zmian stały się działania skupione wokół prac związanych z wprowadzeniem ECTS oraz programami wymiany studentów w ramach programu LLP/ERASMUS. Od roku akademickiego 2007/08 Erasmus jest kontynuowany jako część programu UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE (*The Lifelong Learning Programme*), przewidzianego na lata 2007-2013.

Mamy nadzieję, że informator, który oddajemy w ręce studentów, będzie dla nich źródłem niezbędnych informacji i pomocą w ciągu całego okresu studiów spędzonego na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej.

Informator przygotował zespół w składzie: prof. dr hab. Władysław Janusz,
dr hab. Janusz Ryczkowski, prof. UMCS
dr Wiesława Ćwikła-Bundyra

Dziekan
Wydziału Chemii UMCS

prof. dr hab. Władysław Janusz

ZAPRASZAMY DO LUBLINA

Lublin jest największym centrum miejskim Polski wschodniej i dziesiątym pod względem liczby mieszkańców miastem w kraju. Liczy ok. 380 tys. mieszkańców. Jest znaczącym ośrodkiem przemysłowo-handlowym a także naukowym i kulturalnym. Jest miastem młodości - w pięciu wyższych uczelniach kształci się ponad 70 tys. studentów.

Lublin zalicza się do najstarszych ośrodków miejskich w Polsce. Prawo magdeburskie otrzymał w 1317 roku, a stolicą województwa stał się w 1474 r. W roku 1569 Polska i Litwa zawarły tutaj unię, która połączyła oba kraje prawie do końca XVIII wieku. Od roku 1578 Lublin był siedzibą Trybunału Koronnego – najwyższego sądu szlacheckiej Rzeczypospolitej. W 1918 roku powstał w Lublinie Tymczasowy Rząd Ludowy Republiki Polskiej, który następnie przekazał władzę Józefowi Piłsudskiemu. Po wyzwoleniu z okupacji hitlerowskiej w 1944 r. Lublin przez 164 dni pełnił rolę tymczasowej stolicy.

Lublin jest miastem, w którym zachowały się liczne i piękne zabytki, m.in. zamek z XIV-wieczną kaplicą Św. Trójcy i unikalnymi malowidłami rusko-bizantyjskimi, Stare Miasto z bramami, kamieniczkami, kościołem Dominikanów i gmachem Trybunału, XIX-wieczna zabudowa centrum z główną ulicą miasta Krakowskim Przedmieściem. Obrazu Lublina dopełniają gęsto rozsiane pałace, kościoły, pomniki i inne, pochodzące z różnych epok, gmachy użyteczności publicznej. Dzisiejszy Lublin to miasto otwarte, o dużym potencjale intelektualnym i gospodarczym, przyciągające inwestorów i będące ważnym miejscem wymiany handlowej między Wschodem i Zachodem.

I. INFORMACJE O UCZELNI

1.1. ADRES

UNIwersytet Marii Curie-Skłodowskiej (UMCS)

Rektorat, 20-031 Lublin, Plac Marii Curie-Skłodowskiej 5

tel. +48 81 537-51-00 (centrala)

fax. +48 81 533-36-69 lub 537-51-02

<http://www.umcs.lublin.pl>

1.2. ORGANIZACJA ROKU AKADEMICKIEGO 2013/2014:

Rok akademicki 2013/2014 trwa od 1 października 2013 r. do 30 września 2014 r. i obejmuje:

I. semestr zimowy

od 1 października 2013 r. do 16 lutego 2014 r., w tym:

- 1/ okres zajęć dydaktycznych – od 1 października do 22 grudnia 2013 r.
- 2/ wakacje zimowe – od 23 grudnia 2013 r. do 6 stycznia 2014 r.
- 3/ okres zajęć dydaktycznych – od 7 do 26 stycznia 2014 r.
- 4/ zimowa sesja zaliczeniowo-egzaminacyjna* od 27 stycznia do 9 lutego 2014 r.
- 5/ przerwa międzysemestralną – od 10 do 16 lutego 2014 r.

II. semestr letni

od 17 lutego do 6 lipca 2014r., w tym:

- 1/ okres zajęć dydaktycznych – od 17 lutego do 16 kwietnia 2014 r.
- 2/ wakacje wiosenne – od 17 do 23 kwietnia 2014 r.
- 3/ okres zajęć dydaktycznych – od 24 kwietnia do 8 czerwca 2014 r.
- 4/ letnia sesja zaliczeniowo-egzaminacyjna* – od 9 czerwca do 6 lipca 2014 r.

III. wakacje letnie

od 7 lipca do 30 września 2014 r.

Dodatkowe dni wolne: 2 maja 2014 r.

1. Egzaminy i zaliczenia poprawkowe oraz komisyjne odbywają się do:

- 1). 28 luty 2014 r. – z zimowej sesji zaliczeniowo-egzaminacyjnej;
- 2). 21 września 2014 r. – z letniej sesji zaliczeniowo-egzaminacyjnej.
2. Szczegółowe terminy egzaminów ustalają dziekani wydziałów.
3. Egzaminy nie mogą kolidować z zajęciami dydaktycznymi.

4. Okres od 22 września do 30 września 2014 roku przeznaczony jest na załatwienie spraw organizacyjnych związanych z zakończeniem roku akademickiego 2013/14 i rozpoczęciem roku akademickiego 2014/2015

Podstawa prawna: PISMO OKÓLNE Nr 3/2013 Rektora Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie szczegółowej organizacji roku akademickiego 2013/2014.

1.3. WŁADZE UMCS

JM Rektor:

dr hab. Stanisław Michałowski, prof. nadzw. UMCS

Biuro Rektora: mgr Iwona Adach, pok. 1508, tel. 081 537-51-07, 537-51-09

Prorektorzy:

dr hab. Ryszard Mojak, prof. nadzw. UMCS (ds. ogólnych)

Biuro Rektora: mgr Małgorzata Młodach, pok. 1508, tel. 081 537-51-07, 537-51-09

prof. dr hab. Ryszard Dębicki (ds. badań naukowych i współpracy międzynarodowej)

Sekretariat: mgr Iwona Barcic pok. 1511, tel. 081 537-52-05

prof. sztuk muz. Urszula Bobryk (ds. studenckich)

Sekretariat: mgr Marzena Mamos-Cieślik, pok. 1316, tel. 081 537-52-84, 537-52-94

dr hab. Barbara Hlibowicka-Węglarz, prof. nadzw. UMCS (ds. kształcenia)

Sekretariat: mgr Angelika Balcerek, pok. 1314, tel. 081 537-51-12

1.4. OGÓLNE INFORMACJE O UCZELNI

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej jest uczelnią państwową, która powołana została do życia przez Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego z dniem 23 października 1944 roku, początkowo z czterema wydziałami: Lekarskim, Rolnym, Weterynaryjnym i Przyrodniczym a od 9 stycznia 1945 r. także z Wydziałem Farmacji.

Pierwsza inauguracja odbyła się 14 stycznia 1945 roku. Kadre naukową stanowiło wówczas 42 profesorów m.in. z uczelni Lwowa i Wilna i 80 asystentów. Studia podjęło wówczas 806 słuchaczy. Organizatorem i pierwszym rektorem Uniwersytetu był zoolog prof. dr Henryk Raabe.

Od 1946 roku istniejący Wydział Przyrodniczy przekształcił się w Wydział Matematyczno-Przyrodniczy. W 1949 roku uczelnia powiększyła się o Wydział Prawa. Z kolei w roku następnym z Uniwersytetu wydzielono fakultety: Lekarski i Farmaceutyczny, które dały podstawę obecnej Akademii Medycznej. W roku 1951 Wydział Matematyczno-Przyrodniczy podzielił się na dwa wydziały: Matematyki, Fizyki i Chemii oraz Biologii i Nauk o Ziemi. W rok później otwarto Wydział Humanistyczny, a w 1953 roku Zootechniczny. Znaczącą reorganizację struktury przeżył Uniwersytet w 1955 roku, gdy wyodrębniono z niego wydziały: Rolny, Weterynaryjny i Zootechniczny, które stały się podwalinami Akademii Rolniczej. W drugą połowę lat pięćdziesiątych Uniwersytet wkraczał z czterema wydziałami: Biologii i Nauk o Ziemi,

Matematyki, Fizyki i Chemii, Prawa oraz Humanistycznym. Pracowało wówczas na uczelni łącznie 414 osób, w tym 55 profesorów i docentów oraz 145 pomocniczych pracowników naukowych, a studiowało 1389 słuchaczy.

Od tego czasu Uniwersytet konsekwentnie budował własną strukturę, odpowiadającą standardom akademickim i wymogom zmieniającej się rzeczywistości naukowej i społecznej - by dziś prezentować szeroki profil kształcenia na dziesięciu wydziałach.

Istniejące cztery wydziały uzupełnił w roku 1965 Wydział Ekonomiczny, a w roku 1973 Wydział Pedagogiki i Psychologii, który powstał z połączenia Instytutu Pedagogiki i Psychologii, funkcjonującego na Wydziale Humanistycznym oraz Wyższego Studium Nauczycielskiego, ściśle związanego z Uniwersytetem. W roku 1989 z Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii wyodrębnił się Wydział Chemii, a z Wydziału Pedagogiki i Psychologii - Instytut Wychowania Artystycznego. W tym samym roku Międzyuczelniany Instytut Filozofii i Socjologii został przekształcony w Wydział. W 1993 - Instytut Nauk Politycznych przekształcił się w Wydział Politologii, a w 1997 roku Instytut Wychowania Artystycznego w Wydział Artystyczny.

Oprócz kształcenia w Lublinie Uniwersytet prowadził od 1969 do 2001 roku swoją Filię w Rzeszowie, z wydziałami: Ekonomicznym oraz Prawa i Administracji, które były organicznie związane z macierzystymi jednostkami lubelskimi. Od 1 września 2001 roku Filia UMCS w Rzeszowie została włączona do nowoutworzonego Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Obok podstawowej formy nauczania, jaką są studia stacjonarne, Uniwersytet od lat prowadzi studia zaoczne i wieczorowe, ponadto studia podyplomowe i doktoranckie. W zależności od rodzaju studiów absolwenci otrzymują dyplomy stwierdzające uzyskanie tytułu zawodowego licencjata, magistra lub stopnia doktora. Absolwenci studiów podyplomowych otrzymują świadectwa ich ukończenia.

W skład Uczelni wchodzi jedenaście wydziałów:

- Wydział Biologii i Biotechnologii
- Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej
- Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki
- Wydział Chemii
- Wydział Prawa i Administracji
- Wydział Humanistyczny
- Wydział Ekonomiczny
- Wydział Pedagogiki i Psychologii
- Wydział Filozofii i Socjologii
- Wydział Politologii
- Wydział Artystyczny

W Uniwersytecie działają również takie jednostki jak: Centrum Nauczania i Certyfikacji Języków Obcych, Centrum Kultury Fizycznej, Centrum Europy Wschodniej oraz Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców. Istotnym ogniwem w procesie kształcenia jest Biblioteka Główna Uniwersytetu wraz z siecią bibliotek wydziałowych i zakładowych, a także Biblioteka Brytyjska i Ośrodek Polskiego Komitetu Współpracy z *Aliance Francaise*. Różnorodnymi formami dokształcania zajmuje się Uniwersyteckie Centrum Kursów Otwartych. Uniwersytet posiada też Ogród Botaniczny – bogaty w roślinność i przepięknie położony w dzielnicy Sławinek.

W roku akademickim 2011/2012 zatrudnionych było ogółem 3242 pracowników. Nauczycieli akademickich było 1843, a wśród nich 440 profesorów i innych samodzielnych pracowników nauki. W październiku 2011 r. na 41 kierunkach obejmujących ponad 260 specjalności studiów stacjonarnych i niestacjonarnych (wieczorowych i zaocznych) naukę podjęło w Lublinie łącznie 25.192 studentów, w tym na I roku 9.931 a wśród nich 139 cudzoziemców. Studia podyplomowe i doktoranckie odbywa 3001 słuchaczy.

1.5. WYKAZ PROWADZONYCH KIERUNKÓW STUDIÓW

Na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej prowadzone są następujące kierunki studiów: biologia, biotechnologia, geografia, turystyka i rekreacja, gospodarka przestrzenna, matematyka, matematyka i finanse, fizyka, fizyka techniczna, informatyka, chemia, ochrona środowiska, prawo, administracja, bezpieczeństwo wewnętrzne, filologia polska, filologia (specjalności: filologia angielska, filologia angielska w zakresie studiów amerykańskich, filologia germańska, filologia iberyjska, filologia romańska, filologia rosyjska, rosjoznawstwo, filologia ukraińska, filologia białoruska, slawistyka), lingwistyka stosowana, historia, turystyka historyczna, archiwistyka i nowoczesne zarządzanie zapisami informacyjnymi, etnologia, archeologia, informacja naukowa i bibliotekoznawstwo, informacja w e-społeczeństwie, kulturoznawstwo, logopedia z audiologią, ekonomia, zarządzanie, finanse i rachunkowość, psychologia, pedagogika, pedagogika specjalna, animacja kultury, filozofia, socjologia, kognitywistyka, europeistyka, praca socjalna, politologia, stosunki międzynarodowe, dziennikarstwo i komunikacja społeczna, studia wschodnioeuropejskie, edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej, edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych, grafika, malarstwo oraz jazz i muzyka estradowa.

1.6. OGÓLNE ZASADY PRZYJMOWANIA NA STUDIA

Osoby ubiegające się o przyjęcie na studia dokonują rejestracji w internetowej rejestracji kandydatów i wnoszą opłatę rekrutacyjną za postępowanie kwalifikacyjne.

Kandydaci zakwalifikowani przez komisję rekrutacyjną na I rok studiów zobowiązani są złożyć w terminie wpisu na studia – komplet dokumentów zawierający:

- podpisany kwestionariusz osobowy wydrukowany z systemu IRK;
- poświadczoną przez uczelnię kserokopię świadectwa dojrzałości;
- poświadczoną przez uczelnię kserokopię dyplomu ukończenia studiów pierwszego stopnia – na studia drugiego stopnia;
- 2 fotografie o wymiarze 37 x 52 mm bez nakrycia głowy na jasnym tle oraz fotografię elektroniczną w formie pliku JPG przesłaną do systemu IRK;
- orzeczenie lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań zdrowotnych do podjęcia studiów w przypadku kierunków studiów, w trakcie których studenci są narażeni na działanie czynników szkodliwych, uciążliwych lub niebezpiecznych dla zdrowia;
- poświadczoną przez uczelnię kserokopię dowodu tożsamości.

Przyjęcia na studia odbywają się na podstawie postępowania kwalifikacyjnego, które ma charakter konkursowy i może obejmować:

1/ wyniki z określonych przedmiotów i na wskazanym poziomie (rozszerzonym lub/i podstawowym) uzyskane przez kandydata na egzaminie maturalnym – nowa matura oraz wyniki sprawdzianu uzdolnień kierunkowych w formie określonej w załączniku nr 1 uchwały Senatu Akademickiego UMCS w sprawie zasad przyjmowania kandydatów na I rok studiów;

2/ wyniki z określonych przedmiotów uzyskane przez kandydata na egzaminie dojrzałości przeprowadzonym według starej matury lub egzamin wstępny mający formę:

- egzaminu pisemnego,
- egzaminu ustnego,
- rozmowy kwalifikacyjnej o określonej tematyce,
- sprawdzianu uzdolnień kierunkowych o określonym zakresie i formie;

3/ konkurs dyplomów lub ocen uzyskanych ze studiów pierwszego stopnia.

Przyjęcia na studia mogą odbywać się również na podstawie złożonych dokumentów. Dopuszcza się jedną lub kilka form jednocześnie.

Studia stacjonarne pierwszego stopnia, drugiego stopnia i jednolite magisterskie są bezpłatne. Natomiast za każdorazowe powtarzanie semestru lub roku nauki student wnosi opłatę w wysokości ustalonej każdego roku przez rektora. Opłata w roku akademickim 2013/2014 kształtuje się od 2700,- zł na informacji naukowej i bibliotekoznawstwie do 4500,- zł na kierunkach Wydziału Artystycznego. W pełni płatne są studia niestacjonarne (zaoczne i wieczorowe). Wysokość opłaty za studia na I roku wynosi od 2650,- zł na Wydziale Humanistycznym do 6000,- zł na Wydziale Artystycznym.

1.7. NAJWAŻNIEJSZE PRZEPISY OBOWIĄZUJĄCE NA UCZELNI

Prawa i obowiązki studentów zawarte są w regulaminie studiów, który dostępny jest na stronie internetowej Uczelni www.umcs.lublin.pl. Znajdują się tam także: regulamin samorządu studentów oraz regulamin przyznawania pomocy materialnej.

1.8. BIURO Ds. KSZTAŁCENIA CENTRUM KSZTAŁCENIA I OBSŁUGI STUDIÓW

Rektorat, Pl. Marii Curie-Skłodowskiej 5, pok. 313

e-mail: tok.studiow@umcs.lublin.pl

Dyrektor Centrum: mgr Alicja Borzęcka-Szajner, tel. 081-537-54-92

email: alicia.borzecka@poczta.umcs.lublin.pl

Kierownik: mgr Marzena Widomska, tel. 081 537-51-25

email: marzena.widomska@poczta.umcs.lublin.pl

1.9. UCZELNIANY KOORDYNATOR PROCESU BOLOŃSKIEGO I EUROPEJSKIEGO SYSTEMU TRANSFERU I AKUMULACJI PUNKTÓW (ECTS)

dr hab. Janusz Ryczkowski, prof. nadzw. UMCS

Wydział Chemii, Zakład Technologii Chemicznej (Duża Chemia, VI piętro, p. 402)

Pl. Marii Curie-Skłodowskiej 3

tel. 081 537-55-46 lub 537-55-96, fax: 081 537-55-65 lub 81533-33-48,

e-mail: janusz.ryczkowski@umcs.eu

1.10. INFORMACJE O WYDZIAŁACH REALIZUJĄCYCH ZAJĘCIA NA KIERUNKU OCHRONA ŚRODOWISKA

1.10.1 WYDZIAŁ CHEMII UMCS

Wydział Chemii UMCS

Plac Marii Curie-Skłodowskiej 2

20-031 Lublin

chemia.umcs.lublin.pl

OPIS WYDZIAŁU

Dekretem Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 23 października 1944 roku utworzony został w Lublinie Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej.

W dekrete tym określony został schemat organizacyjny Uniwersytetu - miał się on składać z czterech wydziałów: Lekarskiego, Przyrodniczego, Rolnego i Weterynaryjnego.

Wyraźnie przyrodniczy kształt Uniwersytetu narzucał konieczność zorganizowania kształcenia studentów w dziedzinie chemii. W związku z tym utworzono na Wydziale Przyrodniczym cztery katedry chemii: Nieorganicznej, Organicznej, Fizycznej oraz Mineralogii i Petrografii.

28 października 1944 Rada Wydziału Przyrodniczego ustaliła, że na Wydziale należy utworzyć dwie sekcje: matematyczno-fizyczno-chemiczną, w skład której weszły wymienione wyżej katedry chemii, oraz biologiczną. Nazwę Wydziału Przyrodniczego zmieniono w grudniu 1946 roku na Matematyczno-Przyrodniczy.

Następna reorganizacja, związana ze zmianą nazwy Wydziału, miała miejsce w roku 1951, kiedy to utworzono w miejsce Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego Wydział Biologii i Nauk o Ziemi oraz Wydział Matematyki, Fizyki i Chemii. W roku 1970, w wyniku zarządzenia Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego z 16 czerwca 1970, sekcję chemiczną przekształcono w Instytut Chemii, pozostający w składzie Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii.

Intensywny rozwój Instytutu Chemii spowodował, że Rada Instytutu wystąpiła z wnioskiem o wyodrębnienie z Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii - Wydziału Chemii. Wydział ten powołany został przez Ministra Edukacji Narodowej zarządzeniem nr 63 z dnia 11 listopada 1988 roku. Zarządzenie weszło w życie 1 lutego 1989 roku i od tego dnia Wydział Chemii rozpoczął swój samodzielny byt w strukturze Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej.

WYDZIAŁOWY KOORDYNATOR PROCESU BOŁOŃSKIEGO I ECTS ORAZ PROGRAMU LLP/ERASMUS

dr hab. Piotr Borowski

adiunkt w Zakładzie Metod Chromatograficznych

tel. 81537-56-14; e-mail: pibcio@vsop404.umcs.lublin.pl

dr Mariusz Barczak

Wydziałowy Koordynator ds. Programów Międzynarodowych

adiunkt w Zakładzie Chemii Teoretycznej

tel. 537-79-72; e-mail: mbarczak@poczta.umcs.lublin.pl

OPIEKUNOWIE POSZCZEGÓLNYCH LAT STUDIÓW

„Chemia sp. Chemia podstawowa i stosowana”; studia stacjonarne I° (licencjackie)

I rok – dr Wiesława Wołodkiewicz (tel. 81-537-57-32)

II rok – dr Zofia Kloc (tel. 81-537-56-88)

III rok – dr Izabela Dybała (tel. 81-537-55-82)

„Chemia sp. Chemia podstawowa i stosowana”; studia stacjonarne II° (magisterskie)

I rok – dr Agnieszka Marcewicz-Kuba (tel. 81-537-55-54)

II rok – dr Monika Pańczyk (tel. 81-537-55-74)

„Chemia sp. Chemia środków bioaktywnych i kosmetyków”; studia stacjonarne I°

I rok – dr Agnieszka Ostasz (tel. 81-537-57-43)

II rok – dr Joanna Lenik (tel. 81-537-56-55)

III rok – dr Marek Stankevič (tel. 81-542-22-51, wew. 136)

„Chemia sp. Chemia środków bioaktywnych i kosmetyków”; studia stacjonarne II°

I rok – dr Bożena Czech (tel. 81-537-55-54)

II rok – dr hab. Marta Szymula (tel. 81-537-56-24)

„Chemia sp. Analityka chemiczna”; studia stacjonarne I°

I rok – dr Beata Cristavao (tel. 81-537-57-65)

II rok – dr Tomasz Zientarski (tel. 81-537-22-51, wewn. 139)

III rok – prof. dr hab. Lucyna Hołysz (tel. 81-537-55-50)

„Chemia sp. Analityka chemiczna”; studia stacjonarne II°

I rok - dr Joanna Reszko-Zygmunt (tel. 81-537-56-95)

II rok - dr hab. Irena Malinowska prof. nadzw. UMCS (tel. 81-537-56-77)

„Chemia sp. Chemia kryminalistyczna”; studia stacjonarne I°

I rok – dr Agnieszka Gładysz-Płaska (tel. 81-537-57-27)

II rok – dr Władysław Majewski (tel. 524-22-51, wewn.129)

„Ochrona środowiska”; studia stacjonarne I°

I rok – dr Alina Kula (tel. 81-537-57-52)

II rok – dr hab. Andrzej Komosa prof. nadzw. UMCS (tel. 81-537-56-31)

III rok – dr Adam Lesiuk (tel. 81-537-55-72)

„Ochrona środowiska”; studia stacjonarne II°

I rok – dr Andrzej Persona (tel. 81-537-55-68)

II rok - mgr Marcin Cichy (tel. 81-537-55-26)

RADA WYDZIAŁOWA SAMORZĄDU STUDENTÓW

pl. Marii Curie-Skłodowskiej 2, 20-031 Lublin, "Mała Chemia" pok. 28
milena_lakoma@wp.pl, <http://www.rwsswch.umcs.lublin.pl>

STRUKTURA WYDZIAŁU

Aktualnie na Wydziale Chemii pracuje około 150 pracowników naukowo-dydaktycznych (w tym: 21 profesorów tytularnych, 14 profesorów uczelnianych oraz 17 doktorów habilitowanych) oraz studiuje około 1100 studentów. Wydział ma prawo nadawania tytułów

doktora i doktora habilitowanego w dziedzinie nauk chemicznych w dyscyplinie chemia.

WŁADZE WYDZIAŁU CHEMII UMCS W KADENCJI 2012 – 2016

Dziekan

Prof. dr hab. Władysław Janusz

Dyżury: poniedziałek 07:30 - 09:00, piątek 08:00 - 10:00

Prodziekan ds. Badań Naukowych i Współpracy z Przemysłem

Dr hab. Anna Deryło-Marczewska, prof. UMCS

Dyżury: wtorek 10:00 - 12:00, środa 10:00 - 12:00

Prodziekan ds. Współpracy z Zagranicą

Dr. hab Dorota Kołodyńska

Dyżury: wtorek 10.00 – 12.00, czwartek 10.00 – 12.00

Prodziekan ds. Dydaktyki

Prof. dr hab. Stanisław Pikus

Dyżury: wtorek 8:00 - 10:00, czwartek 10:00 - 12:00

Kierownik Dziekanatu: (pok. 2)

mgr Marzena Rębisz (pok. 2, pn - pt: 7:30 - 15:00), tel. (081)-537-57-16

Sprawy dydaktyczne (pok. 4, 16):

Małgorzata Pałasz, (pok. 4, wt, czw, pt: 10:30 - 13:30, śr: 8:00-11:00), tel. (081)-537-57-12

- sprawy dydaktyczne: studia stacjonarne I⁰, kierunek chemia: specjalność chemia podstawowa i stosowana, specjalność chemia środków bioaktywnych i kosmetyków,

mgr inż. Ewa Mazur, (pok. 4, wt, czw, pt: 10:30 - 13:30, śr: 8:00-11:00), tel. (081)-537-57-12

- sprawy dydaktyczne: studia stacjonarne II⁰, kierunek ochrona środowiska oraz studia stacjonarne II stopnia na kierunku chemia specjalność chemia środków bioaktywnych i kosmetyków,

mgr Edyta Dudziak, (pok. 4, wt, czw, pt: 10:30 - 13:30, śr: 8:00-11:00), tel. (081)-537-57-12

- sprawy dydaktyczne: I rok chemii kryminalistycznej, studia stacjonarne II stopnia, kierunek chemia specjalność chemia podstawowa i stosowana, studia niestacjonarne na kierunku chemia, studia doktoranckie
- pomoc materialna dla studentów kierunku ochrona środowiska, kierunku chemia, specjalność chemia podstawowa i stosowana i doktorantów,

mgr Marzena Walczyńska, (pok. 16, wt, czw, pt: 10:30 - 13:30, środa: 8:00-11:00), tel. (081)-537-57-14

- sprawy dydaktyczne: studia stacjonarne I stopnia na kierunku chemia, specjalności: analityka chemiczna,
- pomoc materialna dla studentów w/w specjalności oraz specjalność chemia środków bioaktywnych i kosmetyków;

Sprawy awansowe i postępowania awansowe:

Krystyna Stanikowska (pok. 3, wt - pt: 10:00 - 14:00), tel. (081)-537-57-02

- sprawy pracowników: badania okresowe;
- korespondencja wydziałowa, koszty wydziałowe;

mgr Wojciech Lamparski,

- sprawy pracowników: urlopy;
- koszty wydziałowe;

Marzena Podkościelna (pok. 16A, wt - pt: 10:00 - 14:00), tel. (081)-537-55-79

- sprawy pracowników: badania naukowe;
- sprawy pracowników: przewody habilitacyjne, doktorskie;

mgr Agnieszka Sztorc, (pok. 16, wt, czw, pt: 10:30 - 13:30, środa: 8:00-11:00), tel. (081)-537-57-14

- obciążenia dydaktyczne pracowników;
- plany zajęć i rezerwacja sal dydaktycznych;

Obsługa multimediiów, rzutniki itp. - sale wykładowe (godz. 7:15-19:45):

Kontakt: portiernia "Dużej Chemii", tel. 081-537-55-69 lub

Leszek Caban, tel. 081-537-56-25

JEDNOSTKI DYDAKTYCZNE WYDZIAŁU CHEMII UMCS

Wydział Chemii UMCS składa się z: jednej katedry (w skład której wchodzi cztery zakłady (1-4)), 13 zakładów (5-17), 1 pracowni, laboratorium analitycznego, warsztatów i biblioteki.

KATEDRA CHEMII FIZYCZNEJ* (sekretariat, tel. 81-537-56-56)

Kierownik – prof. dr hab. Lucyna Hołysz (tel. 81-537-56-51)

1. ZAKŁAD ZJAWISK MIĘDZYFAZOWYCH*

Kierownik – prof. dr hab. Bronisław Jańczuk (tel. 81-537-56-49)

2. ZAKŁAD ADSORPCJI*

Kierownik – prof. dr hab. Jacek Goworek (tel. 81-537-55-63)

3. ZAKŁAD CHROMATOGRAFII PLANARNEJ*

Kierownik – dr hab. Irena Malinowska, prof. nadzw. UMCS (tel. 81-537-56-77)

4. ZAKŁAD FIZYKOCHEMII POWIERZCHNI CIAŁA STAŁEGO*

Kierownik - dr hab. Anna Deryło-Marczewska, prof. nadzw. UMCS (tel. 81-537-55-49)

* - Kierownik Katedry (zakłady 1-4) jest odpowiedzialny za proces dydaktyczny realizowany w Zakładach wchodzących w jej skład

5. ZAKŁAD CHEMII ANALITYCZNEJ I ANALIZY INSTRUMENTALNEJ (sekretariat, tel. 81-537-55-53)

Kierownik – prof. dr hab. Mieczysław Korolczuk (tel. 81-537-55-92)

6. ZAKŁAD METOD CHROMATOGRAFICZNYCH

Kierownik – prof. dr hab. Andrzej L. Dawidowicz (tel. 81-537-55-45)

7. ZAKŁAD CHEMII TEORETYCZNEJ (sekretariat, tel. 81-537-56-85)

Kierownik – dr hab. Jolanta Narkiewicz-Michałek prof. nadzw. UMCS (tel. 81-537-56-33)

8. ZAKŁAD CHEMII OGÓLNEJ I KOORDYNACYJNEJ (sekretariat, tel. 81-537-57-65)

Kierownik – dr hab. Zofia Rzączyńska, prof. nadzw. UMCS (tel. 81-537-57-40)

9. ZAKŁAD CHEMII NIEORGANICZNEJ

Kierownik – prof. dr hab. Zbigniew Hubicki (tel. 81-537-55-11)

10. ZAKŁAD TECHNOLOGII CHEMICZNEJ (sekretariat, tel. 81-537-55-96)

Kierownik – dr hab. Janusz Ryczkowski, prof. nadzw. UMCS (tel. 81-537-55-46)

11. ZAKŁAD RADIOCHEMII I CHEMII KOLOIDÓW (sekretariat, tel. 81-537-56-22)

Kierownik – prof. dr hab. Stanisław Chibowski (tel. 81-537-56-10)

12. ZAKŁAD CHEMII ORGANICZNEJ

Kierownik – prof. dr hab. inż. Michał K. Pietrusiewicz (tel. 81-524-22-51, wewn. 134)

13. ZAKŁAD CHEMII POLIMERÓW

Kierownik – prof. dr hab. Barbara Gawdzik (tel. 81-524-22-51, wewn. 113)

14. ZAKŁAD KRYSTALOGRAFII (sekretariat, tel. 81-537-55-77)

Kierownik – prof. dr hab. Stanisław Pikus (tel. 81-537-56-41)

15. ZAKŁAD MODELOWANIA PROCESÓW FIZYKOCHEMICZNYCH (sekretariat, tel. 81-537-56-17)

Kierownik – prof. dr hab. Małgorzata Borówko (tel. 81-524-22-51, wewn. 144)

16. ZAKŁAD CHEMII ŚRODOWISKOWEJ (sekretariat, tel. 81-537-56-92)

Kierownik – dr hab. Patryk Oleszczuk, prof. nadzw. UMCS (tel. 81-537-55-15)

17. ZAKŁAD DYDAKTYKI CHEMII (sekretariat, tel. 81-537-55-03)

Kierownik – dr hab. Ryszard M. Janiuk (tel. 81-537-56-91)

PRACOWNIA TECHNOLOGII ŚWIATŁOWODÓW (sekretariat, tel. 81-537-55-58)

Kierownik – dr Paweł Mergo (tel. 81-537-55-73)

**WYKAZ NAUCZYCIELI AKADEMICKICH w JEDNOSTKACH DYDAKTYCZNYCH
WYDZIAŁU CHEMII UMCS (stan w dn. 1.10.2013 r.)**

Katedra Chemii Fizycznej

1. prof. dr hab. Lucyna Hołysz

Zakład Zjawisk Międzyfazowych

1. prof. dr hab. Bronisław Jańczuk

2. prof. dr hab. Emilian Chibowski

3. dr hab. Agnieszka Wiącek

4. dr hab. Anna Zdziennicka, prof. nadzw. UMCS

5. dr Katarzyna Szymczyk

6. dr Aleksandra Szczeń

7. dr Konrad Terpiłowski

8. dr Małgorzata Jurak

9. dr Joanna Krawczyk

Zakład Adsorpcji

1. **prof. dr hab. Jacek Goworek**
2. dr Waldemar Buda
3. dr Agnieszka Kierys
4. mgr Andrzej Sienkiewicz

Zakład Chromatografii Planarnej

1. **dr hab. Irena Malinowska, prof. nadzw. UMCS**
2. dr Małgorzata Janicka
3. dr Marek Studziński
4. mgr Katarzyna Stępnik

Zakład Fizykochemii Powierzchni Ciała Stałego

1. **dr hab. Anna Deryło-Marczewska, prof. nadzw. UMCS**
2. dr Dariusz Sternik
3. dr Magdalena Błachnio
4. mgr Agnieszka Chrzanowska
5. mgr Grzegorz Żukociński
6. mgr Małgorzata Zienkiewicz-Strzałka (pracownik naukowy)

Zakład Chemii Analitycznej i Analizy Instrumentalnej

1. **prof. dr hab. Mieczysław Korolczuk**
2. dr hab. Ryszard Dobrowolski, prof. nadzw. UMCS
3. dr hab. Małgorzata Grabarczyk, prof. nadzw. UMCS
4. dr Joanna Reszko-Zygmunt
5. dr Jolanta Nieszporek
6. dr Cecylia Wardak
7. dr Joanna Lenik
8. dr Agnieszka Nosal-Wiercińska
9. dr Dorota Gugąła-Fekner
10. dr Dorota Sieńko
11. dr Jerzy Chmiel
12. dr Andrzej Persona
13. dr hab. Katarzyna Tyszczyk-Rotko
14. dr Iwona Rutyna

15. mgr Joanna Dobrzyńska

Zakład Metod Chromatograficznych

1. **prof. dr hab. Andrzej L. Dawidowicz**

2. dr hab. Irena Choma

3. dr hab. Jadwiga Skubiszewska-Zięba

4. dr Dorota Wianowska

5. dr Barbara Charmas

6. dr Karol Pilorz

7. dr hab. Piotr Borowski

8. mgr Małgorzata Olszowy

9. mgr Rafał Typek

10. mgr Michał Dybowski

Zakład Chemii Teoretycznej

1. **dr hab. Jolanta Narkiewicz-Michałek prof. nadzw. UMCS**

2. prof. dr hab. Władysław Rudziński

3. prof. dr hab. Andrzej Dąbrowski

4. prof. dr hab. Krzysztof Woliński

5. dr hab. Krzysztof Nieszporek

6. dr hab. Paweł Szabelski, prof. nadzw. UMCS

7. dr Mateusz Drach

8. dr Leszek Łajtar

9. dr Przemysław Podkościelny

10. dr Mariusz Barczak

Zakład Chemii Ogólnej i Koordynacyjnej

1. **dr hab. Zofia Rzączyńska, prof. nadzw. UMCS**

2. dr hab. Wiesława Ferenc, prof. nadzw. UMCS

3. dr Wiesława Wołodkiewicz

4. dr Mariola Iwan

5. dr Agata Bartyzel

6. dr Beata Cristovao

7. dr Alina Kula

8. dr hab. Renata Łyszczek

9. dr Agnieszka Dziewulska-Kułaczkowska

10. dr Liliana Mazur
11. dr Agnieszka Ostasz
12. dr Justyna Sienkiewicz-Gromiuk
13. mgr Alicja Sygnet (pracownik naukowy)

Zakład Chemii Nieorganicznej

1. **prof. dr hab. Zbigniew Hubicki**
2. prof. dr hab. Marek Majdan
3. dr Paweł Sadowski
4. dr hab. Dorota Kołodyńska
5. dr Magdalena Makarska-Białokoz
6. dr Monika Wawrzkiwicz
7. dr Agnieszka Gładysz-Płaska
8. dr Grzegorz Wójcik
9. dr A. Wołowicz

Zakład Technologii Chemicznej

1. **dr hab. Janusz Ryczkowski, prof. nadzw. UMCS**
2. prof. dr hab. Tadeusz Borowiecki
3. dr hab. Andrzej Machocki, prof. nadzw. UMCS
4. dr hab Wojciech Gac
5. dr Magdalena Greluk (pracownik naukowy)
6. dr Monika Pańczyk
7. dr Sylwia Pasieczna-Patkowska
8. dr Adam Lesiuk
9. dr Marek Rotko
10. mgr Marcin Cichy
11. mgr Witold Zawadzki
12. mgr Bogna Banach
13. mgr Grzegorz Słowik (pracownik naukowy)

Zakład Radiochemii i Chemii Koloidów

1. **prof. dr hab. Stanisław Chibowski**
2. prof. dr hab. Władysław Janusz
3. dr hab. Andrzej Komosa, prof. nadzw. UMCS
4. dr hab. Marta Szymula

5. dr hab. Jan Solecki
6. dr Ewa Skwarek
7. dr Adam Marczewski
8. dr hab. Małgorzata Wiśniewska
9. dr Jacek Patkowski
10. dr Elżbieta Grządka

Zakład Chemii Organicznej

1. **prof. dr hab. inż. K. Michał Pietrusiewicz**
2. dr Krystyna Zygo
3. dr Kamil Dziuba
4. dr Sławomir Frynas
5. dr Marek Stankevic
6. dr Oleh M. Demchuk
7. dr Bogdan Tarasiuk
8. dr Katarzyna Szwaczko
9. mgr Sylwia Sowa
10. dr Elżbieta Łastowiecka (pracownik naukowy)
11. mgr Katarzyna Kapłon (pracownik naukowy)

Zakład Chemii Polimerów

1. **prof. dr hab. Barbara Gawdzik**
2. dr hab. Anna Kultys
3. dr Jerzy Księżopolski
4. dr Małgorzata Maciejewska
5. dr Magdalena Sobiesiak
6. dr hab. Marta Worzakowska
7. dr Beata Podkościelna
8. dr Władysław Majewski
9. dr Małgorzata Rogulska
10. dr Łukasz Szajnecki
11. dr Maciej Podgórski
12. dr Marta Grochowicz

Zakład Krystalografii

1. **prof. dr hab. Stanisław Pikus**

2. dr hab. Anna Kozioł, prof. nadzw. UMCS
3. dr Elżbieta Olszewska
4. dr Irena Wawrzycka-Gorczyca
5. dr Izabela Dybała
6. dr Barbara Mirosław

Zakład Modelowania Procesów Fizykochemicznych

1. **prof. dr hab. Małgorzata Borówko**
2. prof. dr hab. Andrzej Patrykiewicz
3. prof. dr hab. Stefan Sokołowski
4. dr hab. Paweł Bryk
5. dr hab. Wojciech Rżysko
6. dr Tomasz Zientarski
7. dr Tomasz Staszewski

Zakład Chemii Środowiskowej

1. **dr hab. Patryk Oleszczuk, prof. nadzw. UMCS**
2. dr Wiesława Ćwikła-Bundyra
3. dr Agnieszka Marcewicz-Kuba
4. dr Marcin Kuśmierz
5. dr Bożena Czech
6. mgr Michał Kołtowski (pracownik naukowy)
7. mgr Jarosław Madej (pracownik naukowy)
8. mgr Magdalena Stefaniuk (pracownik naukowy)
9. mgr Anna Zielińska (pracownik naukowy)

Zakład Dydaktyki Chemii

1. **dr hab. Ryszard Maciej Janiuk**
2. dr Zofia Kloc
4. dr Agnieszka Kamińska-Ostępi
3. dr Jarosław W. Dymara

Pracownia Technologii Światłowodów

1. **dr Paweł Mergo**
2. mgr inż. Krzysztof Skorupski

BAZA DYDAKTYCZNA

Baza lokalowa Wydziału Chemii obejmuje trzy budynki: Collegium Chemicum i Małej Chemii (Plac Marii Curie-Skłodowskiej) oraz Chemii Organicznej (ulica Gliniana). Aparaturę, jaką posiadają obecnie laboratoria badawcze Wydziału, można podzielić na wyposażenie zasadnicze oraz aparaty specjalistyczne. Posiadana aparatura wykorzystywana jest na poszczególnych etapach realizowanego procesu dydaktycznego.

Biblioteka Wydziału Chemii zajmuje pomieszczenia w budynkach Dużej Chemii (na parterze, część księgozbioru mieści się w bibliotekach zakładowych). Dzięki staraniom władz Wydziału, zakończono adaptację dodatkowych pomieszczeń w budynku Dużej Chemii (na parterze), które umożliwiły powiększenie bazy lokalowej Biblioteki Wydziałowej i ułatwią dostęp do posiadanych księgozbiorów.

PROWADZONE KIERUNKI STUDIÓW

Programy kształcenia studentów na Wydziale Chemii zależą od kierunku studiów (studia dzienne, niestacjonarne/zaoczne lub podyplomowe), czasu trwania studiów, a także specjalizacji.

Prowadzone kierunki i specjalności studiów :

Wydział Chemii jest jednostką naukowo-dydaktyczną. Prowadzi 2 kierunki studiów: chemię i ochronę środowiska. Obydwa kierunki posiadają certyfikaty Uczelnianej Komisji Akredytacyjnej i Państwowej Komisji Akredytacyjnej. Obecnie wszystkie kierunki studiów na Wydziale Chemii UMCS prowadzone są w systemie dwustopniowym:

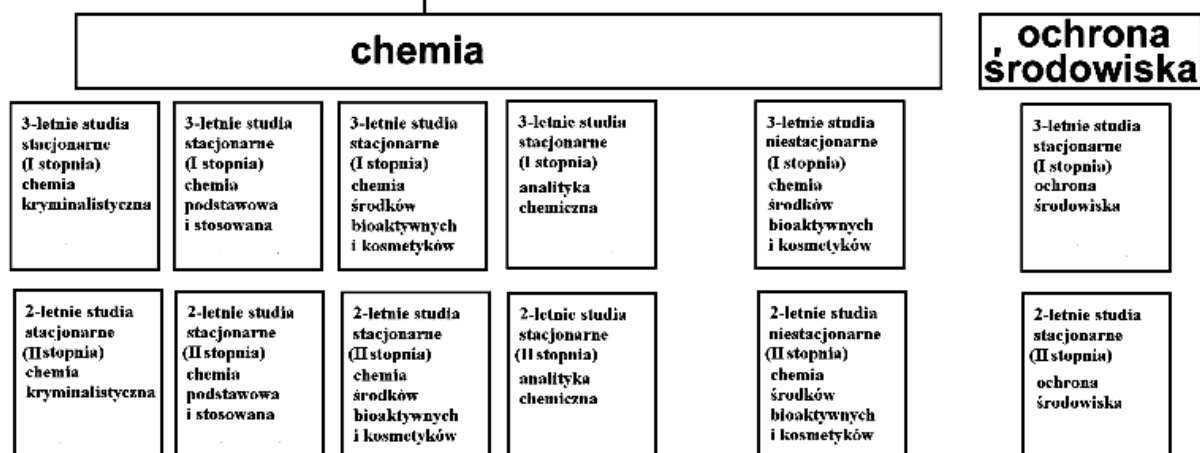
- I stopień - trzyletnie studia licencjackie, dające możliwość uzyskania tytułu zawodowego licencjata
- II stopień - dwuletnie studia uzupełniające magisterskie, dające możliwość uzyskania tytułu magistra chemii

Absolwenci, którzy uzyskali dyplom magistra chemii, mają możliwość dalszego kształcenia na:

- podyplomowych studiach kwalifikacyjnych w zakresie nauczania chemii, dające możliwość uzyskania stopnia naukowego doktora nauk chemicznych (dotyczy absolwentów Wydziału Chemii UMCS oraz wydziałów pokrewnych różnych uczelni).

Kierunki kształcenia na Wydziale Chemii

studia podyplomowe i studia III° (doktoranckie)

METODY NAUCZANIA

Realizowany proces dydaktyczny oparty jest na metodach tradycyjnie przyjętych: wykłady, konwersatoria, seminaria, proseminaria, ćwiczenia, laboratoria (w tym również ćwiczenia terenowe i praktyki przemysłowe). Wymienione formy dotyczą zarówno przedmiotów obowiązkowych, jak i fakultatywnych. W zależności od roku studiów charakter zajęć zmienia się, przyjmując formy bardziej zaawansowane (np. przedmioty specjalistyczne, wykłady monograficzne, seminaria magisterskie).

Obok tradycyjnych metod kształcenia, w procesie dydaktycznym wykorzystywany jest sprzęt audio-wizualny i komputerowy.

SKALA OCEN

Ocena uzyskana na Wydziale Chemii UMCS	
bardzo dobry	5,0
dobry plus	4,5
dobry	4,0
dostateczny plus	3,5
dostateczny	3,0
niedostateczny	2,0

RODZAJE DYPLOMÓW

W zależności od kierunku studiów, studenci I i II stopnia uzyskują tytuł zawodowy odpowiednio licencjata i magistra w dziedzinie chemii. Studenci III stopnia uzyskują stopień naukowy doktora nauk chemicznych.

II. INFORMACJE O PROGRAMIE STUDIÓW KIERUNKU OCHRONA ŚRODOWISKA

2.1. Przyznawane kwalifikacje

W zależności od kierunku studiów, studenci uzyskują stopień licencjata lub magistra w zakresie ochrony środowiska.

2.2. Warunki przyjęć na studia pierwszego stopnia

Podstawą rekrutacji na kierunek Ochrona Środowiska są wyniki egzaminu maturalnego, co najmniej z jednego z trzech przedmiotów obligatoryjnych: biologia, chemia lub geografia. Poza przedmiotami kierunkowymi przy rekrutacji zostaną uwzględnione wyniki egzaminu maturalnego z następujących przedmiotów dodatkowych: fizyka i astronomia, informatyka oraz matematyka. Łączna liczba przedmiotów kierunkowych i dodatkowych branych pod uwagę w obliczaniu punktów nie może być większa niż 4.

Kwalifikacja na studia odbywa się w oparciu o liczbę punktów obliczonych na podstawie wyników z w/w wybranych przedmiotów wg następującej zasady (łącznie nie więcej niż 4 przedmioty):

$$L_p = 0,7 * (P_{kP} + 1,5 * P_{kR}) + 0,3 * (P_{dP} + 1,5 * P_{dR})$$

L_p = liczba punktów będąca podstawą listy rankingowej.

P_{kP} - suma wyników uzyskanych na egzaminie maturalnym z chemii, biologii i geografii na poziomie podstawowym,

P_{kR} - suma wyników uzyskanych na egzaminie maturalnym z chemii biologii i geografii na poziomie rozszerzonym,

P_{dP} - suma wyników uzyskanych na egzaminie maturalnym z: matematyki, fizyki z astronomią i informatyki na poziomie podstawowym,

P_{dR} - suma wyników uzyskanych na egzaminie maturalnym z: matematyki, fizyki z astronomią i informatyki na poziomie rozszerzonym.

Kandydatom, którzy zdawali egzamin dojrzałości w latach ubiegłych tzw. „**starą maturę**”, oceny z egzaminu dojrzałości z dwu przedmiotów spośród obligatoryjnych (**biologia, chemia, geografia**) i dodatkowych (**fizyka z astronomią, informatyka, matematyka**) wskazanych przez kandydata, zostaną przeliczone na punkty według następujących zasad:

Ocena (wg skali 1-6)	Liczba punktów
Celujący	150
Bardzo dobry	100
Dobry	70
Dostateczny	50
Dopuszczający	30
Ocena (wg skali 2-5)	Liczba punktów
Bardzo dobry	100
Dobry	70
Dostateczny	40

W przypadku, gdy kandydat dysponuje oceną z danego przedmiotu z ustnej i pisemnej części egzaminu dojrzałości, podstawą określania liczby punktów będzie średnia arytmetyczna z tych ocen. Natomiast w przypadku, gdy kandydat nie dysponuje oceną z egzaminu dojrzałości jednego z przedmiotów obligatoryjnych tj **biologia, chemia, geografia**, wówczas pod uwagę zostanie wzięta ocena uzyskana na zakończenie zajęć edukacyjnych z jednego z tych przedmiotów, z którego kandydat otrzymał wyższą ocenę. Kandydaci ubiegający się o przyjęcie na podstawie oceny uzyskanej na zakończenie zajęć edukacyjnych z przedmiotu kierunkowego będą przyjmowani w drugiej kolejności w przypadku niewyczerpania limitu miejsc przez kandydatów ubiegających się na podstawie wyniku uzyskanego na maturze lub oceny uzyskanej egzaminie dojrzałości.

Podstawą przyjęcia będzie liczba punktów obliczonych na podstawie ocen z w/w przedmiotów w oparciu o następujące zasady:

$$Lp = 0,7 * P_p + 0,3 * P_d$$

P_p – liczba punktów za ocenę uzyskaną na egzaminie dojrzałości z **chemii, biologii i geografii**.

P_d - liczba punktów za ocenę uzyskaną na egzaminie dojrzałości z: **matematyki, fizyki z astronomią i informatyki**.

W pierwszym etapie kwalifikacji limit miejsc zostanie podzielony proporcjonalnie do ilości kandydatów, którzy dysponują egzaminem nowej matury oraz kandydatów, którzy zdawali egzamin dojrzałości według *starych zasad*. Kwalifikacja kandydatów na studia będzie prowadzona w obrębie każdej grupy w oparciu o liczbę punktów.

2.3. CELE PROGRAMU STUDIÓW

Studia na kierunku Ochrona Środowiska mają przygotować specjalistów do programowania, organizowania oraz prowadzenia kontroli działalności w zakresie ochrony i kształtowania środowiska – w ujęciu lokalnym, regionalnym i krajowym oraz do prowadzenia związanych z tą problematyką badań naukowych. Absolwent kierunku ochrona środowiska powinien posiadać podstawową wiedzę z zakresu biologii, chemii, ekologii, fizyki, informatyki i matematyki, ogólną wiedzę przyrodniczą z obszaru biochemii, geologii i gleboznawstwa, hydrologii, meteorologii i klimatologii, mikrobiologii oraz toksykologii, a także wiedzę specjalistyczną z zakresu oddziaływania człowieka na środowisko, zagrożeń dla atmosfery, hydrosfery i pedosfery, ochrony przyrody, kontroli i kształtowania środowiska, gospodarowania wodą, a także odpadami komunalnymi i pochodzącymi z działalności przemysłowej oraz rolniczej, wreszcie problematyki prawnej i ekonomicznej ochrony środowiska. Umożliwi to osobom, które ukończą studia, podjęcie pracy w administracji, przemyśle, rolnictwie, jednostkach badawczych, uczelniach, instytucjach zajmujących się zintegrowanym zarządzaniem środowiskowym, a także szkolnictwie – po spełnieniu dodatkowych wymagań określonych odrębnymi przepisami.

2.4. WARUNKI PRZYJĘCIA NA DALSZE STUDIA - Studia drugiego stopnia.

Dla absolwentów studiów zawodowych w zakresie ochrony środowiska:

Specjalizacja: chemia środowiska

Postępowanie kwalifikacyjne prowadzone będzie:

- dla kandydatów - absolwentów studiów zawodowych w UMCS - na podstawie średniej arytmetycznej ocen (do dwóch miejsc po przecinku) uzyskanych ze wszystkich egzaminów w trakcie studiów zawodowych;
- dla kandydatów - absolwentów studiów zawodowych z innych uczelni - na podstawie średniej arytmetycznej otrzymanej na podstawie dwóch ocen:
  1. średniej arytmetycznej ocen (do dwóch miejsc po przecinku) uzyskanych z egzaminów w trakcie studiów zawodowych,
  2. oceny uzyskanej na egzaminie wstępnym.

Egzamin wstępny ma formę testu pisemnego składającego się z 30 pytań ułożonych w oparciu o treści dotyczące podstawowych przedmiotów chemicznych wykładanych na studiach zawodowych ochrony środowiska na Wydziale Chemii UMCS.

Katalog zagadnień egzaminacyjnych podany jest do publicznej wiadomości na tablicy informacyjnej na Wydziale Chemii. Egzamin trwa 2 godziny.

Za poprawną odpowiedź kandydat otrzymuje 1 punkt. Ocena z egzaminu ustalana jest

po przeliczeniu liczby uzyskanych punktów według skali:

Liczba punktów	15 i poniżej	16-18	19-21	22-24	25-27	28-30
Ocena	2.0	3.0	3,5	4.0	4,5	5.0

Osoby które uzyskają ocenę „2,0”, nie będą dopuszczone do dalszego etapu postępowania kwalifikacyjnego i w tym przypadku wynik końcowy postępowania kwalifikacyjnego jest równy 0 pkt.

W oparciu o oceny średnie ustalona zostanie lista rankingowa dla wszystkich kandydatów łącznie.

Na studia przyjmowani będą kandydaci z najwyższymi średnimi ocen do wyczerpania limitu miejsc.

2.5. STRUKTURA PROGRAMU STUDIÓW

2.5.1. Ogólny schemat studiów

Rok   Semestr

1	<i>I</i>
	<i>II</i>
2	<i>III</i>
	<i>IV</i>
3	<i>V</i>
	<i>VI</i>

3-letnie studia licencjackie - I^o

Rok   Semestr

1	<i>I</i>
	<i>II</i>
2	<i>III</i>
	<i>IV</i>

2-letnie studia magisterskie - II°
(dla absolwentów studiów licencjackich)

2.5.2. Plany godzinowe zajęć (siatki godzin)

Skróty stosowane w tabelach:

Litery stosowane w siatkach godzin oznaczają:

WY - wykłady; **KW** - konwersatoria, ćwiczenia terenowe; **SE** - seminaria; **ĆW** - ćwiczenia audytoryjne, **LB** - laboratoria; **Forma zal.** – forma zaliczenia kursu: **E** - egzamin; **Z** - zaliczenie pisemne, ustne lub praktyczne; **ECTS** – punkty kredytowe równoważne z ECTS.

2.5.2.1. Studia licencjackie (I stopień)

Przedmiot	Liczba godzin						Forma zal.	Punkty ECTS
	WY	KW	SE	ĆW	LB	łącznie		
SEMESTR I								
Podstawy matematyki i elementy statystyki w naukach o środowisku	15			30		45	Z	5
Podstawy użytkowania komputerów w praktyce	15				30	30	Z	3
Bezpieczeństwo pracy i ergonomia	15					15	Z	1
Chemia ogólna	30	15			30	75	E	6
Zoologia środowiskowa z elementami mikrobiologii	30				30	60	E	5
Człowiek i środowisko- zagrożenia cywilizacyjne	30	15				45	Z	4
Botanika środowiskowa	30				30	60	E	5
Wychowanie fizyczne				30		30	Z	1
Razem	150	60		30	120	360	3E	30

Przedmiot	Liczba godzin						Forma zal.	Punkty ECTS
	WY	KW	SE	ĆW	LB	łącznie		
SEMESTR II								
Ekologia	15			30		45	E	4
Podstawy fizyki	15				30	45	Z	4
Chemia nieorganiczna dla ochrony środowiska	30				30	60	Z	5
Zrównoważony rozwój	15	15				30	Z	2
Klimatologia z elementami meteorologii	15				30	45	Z	3
Hydrologia z elementami gospodarki wodnej	15				30	45	E	4
Lektorat języka obcego				45		45	Z	2
Chemia fizyczna	30				30	60	E	6
Razem	135	15		75	150	375	3E	30

Przedmiot	Liczba godzin						Forma zal.	Punkty ECTS
	WY	KW	SE	ĆW	LB	łącznie		
SEMESTR III								
Lektorat z języka obcego				45		45	Z	2
Gleboznawstwo i ochrona gleb	15				30	45	E	4
Geologia z elementami geomorfologii	15				30	45	E	4
Hydrologia	15				30	45	E	4
Biochemia	30				30	60	E	5
Meteorologia i klimatologia	15				30	45	E	5
Biologia komórki	15				30	45	Z	4
Ekonomia w ochronie środowiska	15				15	30	Z	2
Razem	120			60	180	360	5E	30

Przedmiot	Liczba godzin						Forma zal.	Punkty ECTS
	WY	KW	SE	ĆW	LB	łącznie		
SEMESTR IV								
Lektorat z języka obcego				30		30	E	1
Filozofia przyrody	30	30				60	Z	3
Prawo ochrony środowiska	30	15				45	Z	3
Technologie ochrony środowiska	30	30			15	75	E	6
Inżynieria procesowa	15	15				30	Z	4
Techniki odnowy środowiska	15	15				30	Z	4
Technologie bioenergetyczne	15				15	30	Z	3
Problemy zrównoważonego rozwoju	15	15				30	Z	2
Ćwiczenia terenowe biol.-geogr.					80	80	Z	4
Razem	150	105		30	125	410	2E	30

Przedmiot	Liczba godzin						Forma zal.	Punkty ECTS
	WY	KW	SE	ĆW	LB	łącznie		
SEMESTR V								
Instrumenty ochrony środowiska	30				45	75	Z	4
Radioizotopy w środowisku	15				15	30	Z	2
Ochrona własności przemysłowej i intelektualnej	5					5	Z	0,5
Blok przedmiotów	135	45			105	285	3E	19,5
Pracownia dyplomowa*							Z	4
Razem	185	45			165	395	3E	30

* 15 godz/student w roku

Przedmioty bloku biologiczno-geograficznego (semestr V)

Przedmiot	WY	KW	SE	ĆW	LB	Łącznie	Forma zal.	ECTS
Fizjologia roślin	30				30	60	E	5
Fizjologia zwierząt	30				30	60	E	5
Geografia fizyczna	15	15				30	Z	2
Hydrobiologia	15				30	45	Z	3
Metody biotechnologiczne w ochronie środowiska	30				15	45	E	2,5
Podstawy kartografii i topografii	15	30				45	Z	2
Razem	135	45			105	285	3E	19,5

Blok przedmiotów chemia środowiska (semestr V)

Przedmiot	WY	KW	SE	ĆW	LB	Łącznie	Forma zal.	ECTS
Chemia fizyczna	30				30	60	Z	3
Sozologia	15	15				30	E	3
Podstawy metod chromatograficznych	15				15	30	Z	2
Elektrochemiczne metody analizy w ochronie środowiska	15				30	45	E	3,5
Postępowanie administracyjne w ochronie środowiska- mechanizmy realizacji prawa	15	15				30	E	3
Ćwiczenia terenowe- wycieczki techniczne					60	60	Z	3
Inżynieria procesowa w ochronie środowiska					30	30	Z	2
Razem	90	30			165	285	3E	19,5

Przedmiot	Liczba godzin						Forma zal.	Punkty ECTS
	WY	KW	SE	ĆW	LB	łącznie		
SEMESTR VI								
Blok przedmiotów	120	60			75	255	E	21
Pracownia dyplomowa							Z	6
Seminarium dyplomowe~			30			30	Z	3
Razem	120	60	30		90	285	1E	30

15^{*)}-godz/studenta w roku

~Praktyki zawodowe 3 tygodnie wybierane indywidualnie przez studenta w uzgodnieniu z Dziekanem po Ilr.

Przedmioty bloku biologiczno-geograficznego (semestr VI)

Przedmiot	WY	KW	SE	ĆW	LB	łącznie	Forma zal.	ECTS
Biocenozy – struktura i metody badań	30				30	60	Z	5
Biologia ewolucyjna	15	15				30	Z	2,5
Ochrona zasobów wodnych i atmosfery	15					15	Z	1
Odporność człowieka a czynniki środowiska	30				10	40	Z	4
Podstawy teledetekcji i GIS	20					20	Z	2,5
Problemy rozwoju regionalnego	15	15				30	Z	2
Zagrożenia i ochrona krajobrazu	30				30	60	Z	4
Razem	155	30			70	255		21

Przedmioty bloku chemia środowiska (semestr VI)

Przedmiot	WY	KW	SE	ĆW	LB	Łącznie	Forma zal.	ECTS
Zastosowanie chromatografii w ochronie środowiska	15				30	45	Z	3
Utylizacja polimerów syntetycznych	15				15	30	Z	2
Kataliza w ochronie środowiska	15	15				30	Z	2
Gospodarka odpadami	15	15				30	Z	3
Energetyka a środowisko	30	15				45	Z	5
Metody analizy powietrza, wód i gruntów	15				30	45	Z	4
Zarządzanie środowiskiem w przedsiębiorstwie i administracji publicznej	15	15				30	Z	2
Razem	120	60			75	255		21

2.5.2.2. Studia magisterskie (II°), *Chemia Środowiska*

Skróty stosowane w tabelach:

Litery w tabelach oznaczają:

WY - wykłady; **KW** - konwersatoria, ćwiczenia terenowe; **SE** - seminaria; **LB** - laboratoria; **Forma zal.** – forma zaliczenia kursu: **E** - egzamin; **Z** - zaliczenie pisemne, ustne lub praktyczne; **ECTS** – punkty kredytowe równoważne z ECTS.

Przedmiot	Liczba godzin						Forma zal.	ECTS
	WY	KW	SE	ĆW	LB	Łącznie		
SEMESTR I								
Statystyka i modelowanie w naukach o	10			20		30	E	3
Hałas i metody jego zwalczania	15				15	30	Z	2
Analiza śladowa	30				45	75	E	7
Biokataliza w ochronie środowiska	15					15	Z	1
Ekotoksykologia środowiska	30				60	90	E	8
Polityka ochrony środowiska	30	15				45	E	3,5
Planowanie przestrzenne jako narzędzie ochrony środowiska	30	15				45	Z	2,5
Przedmioty fakultatywne					45	45	Z	3
Razem	160	30		20	165	375	4E	30

Przedmiot	Liczba godzin						Forma zal.	ECTS
	WY	KW	SE	ĆW	LB	Łącznie		
SEMESTR II								
Metody analizy zanieczyszczeń środowiska	30				30	60	E	6
Chemia zanieczyszczeń żywności	15				15	30	Z	3
Podstawy zielonej chemii	15	30				45	E	4
Pracownia specjalistyczna					90	90	Z	8
Przedmioty fakultatywne					75	75		9
Razem	60	30			210	300	2E	30

Przedmiot	Liczba godzin						Forma zal.	ECTS
	WY	KW	SE	ĆW	LB	Łącznie		
SEMESTR III								
Monitoring środowiska	30					30	E	3
Radiometria i ochrona przed promieniowaniem	30				30	60	E	3
Aktualne problemy ochrony środowiska		30				30	Z	2
Wykład monograficzny	30					30	Z	2
Seminarium magisterskie			30			30	Z	3
Pracownia magisterska ^{*)}							Z	13
Przedmioty fakultatywne					60	60	Z	4
Razem	90	30	30		90	240	2E	30

^{*)} - 15 godzin na 1 studenta (konsultacje z promotorem)

Przedmioty fakultatywne (semestr II i III)

Przedmiot		WY	KW	SE	ĆW	LB	Łącznie	Forma zal.	ECTS
sem. II	Chemia atmosfery i technologie ochrony powietrza	30				15	45	Z	5
sem. I	Chemia hydrosfery oraz technologia wód i ścieków	30				15	45	Z	3
sem. I	Problemy energetyczne świata i alternatywne źródła energii	15					15	Z	1
sem. II	Fotochemia	15					15	Z	2
sem. I	Zrównoważony rozwój Morza Bałtyckiego	30	15				45	Z	3
sem. II	Kataliza w ochronie środowiska					15	15	Z	2
sem. III	Neutralizacja i utylizacja przemysłowych odpadów chemicznych	30	30				60	Z	4
sem. III	Zintegrowane systemy zarządzania środowiskiem, bezpieczeństwem i jakością w przedsiębiorstwach	15	15				30	Z	2
sem. III	Edukacja ekologiczna i rola organizacji pozarządowych (NGO _s) w ochronie środowiska	15	15				30	Z	2
Razem		180	75			45	300		24

Przedmiot	Liczba godzin						Forma zal.	ECTS
	WY	KW	SE	ĆW	LB	Łącznie		
SEMESTR IV								
Metody matematyczne i komputerowe	15				30	45	Z	5
Seminarium magisterskie			30			30	E	4
Pracownia magisterska ^{*)}							Z	21
Razem	15		30		30	75	1E	30

^{*)} - 15 godzin na 1 studenta (konsultacje z promotorem)

2.6. ZASADY OCENIANIA I EGZAMINOWANIA

Realizowany proces dydaktyczny oparty jest na metodach tradycyjnie przyjętych: wykłady, konwersatoria, seminaria, proseminaria, ćwiczenia, laboratoria (w tym również ćwiczenia terenowe. Wymienione formy dotyczą zarówno przedmiotów obowiązkowych, jak i fakultatywnych. W zależności od roku studiów charakter zajęć zmienia się, przyjmując formy bardziej zaawansowane (np. przedmioty specjalistyczne, wykłady monograficzne, seminaria magisterskie).

Obok tradycyjnych metod kształcenia, w procesie dydaktycznym wykorzystywany jest sprzęt audio-wizualny i komputerowy.

Przy wystawianiu ocen stosowane są następujące zasady:

Ocena	Podstawa oceny
BARDZO DOBRY (5)	- wybitne wyniki z dopuszczeniem drugorzędnych błędów
DOBRY PLUS (4+)	- powyżej średniego standardu, z pewnymi błędami
DOBRY (4)	- generalnie solidna praca z szeregiem zauważonych błędów
DOSTATECZNY PLUS (3+)	- zadawalający, ale z istotnymi błędami
DOSTATECZNY (3)	- praca/wyniki spełniają minimalne kryteria
NIEDOSTATECZNY (4)	- student ma podstawowe braki w opanowaniu materiału. Ocena niedostateczna jest traktowana jako nieukończenie (niezaliczenie) zajęć

2.7. WYDZIAŁOWI KOORDYNATORZY ECTS

Koordinator Procesu Bolońskiego i ECTS Wydziału Chemii

dr Katarzyna Tyszczyk

adiunkt w Zakładzie Chemii Analitycznej i Analizy Instrumentalnej tel. 81537-55-93; e-mail:

ktyszczyk@poczta.umcs.lublin.pl

**Opis poszczególnych przedmiotów realizowanych na studiach
licencjackich i magisterskich na kierunku
OCHRONA ŚRODOWISKA został zamieszczony
w
Uczelnianym Systemie SJK na stronie Wydziału Chemii UMCS.**

III. OGÓLNE INFORMACJE DLA STUDENTÓW

3.1. KOSZTY UTRZYMANIA

Przeciętne miesięczne koszty utrzymania są trudne do wyliczenia. Szacunkowo można przyjąć, iż jest to kwota około 1000-1200 zł. Obejmuje ona także opłatę za zakwaterowanie.

3.2. ZAKWATEROWANIE

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej dysponuje ponad 2800 miejscami w dziewięciu domach studenckich, z których siedem znajduje się w ścisłym centrum kampusu akademickiego. Dla studentów przygotowano miejsca w pokojach 1, 2 jak i 3 osobowych zarówno w samodzielnych pokojach jak również w segmentach, w skład których wchodzi 2 lub 3 pokoje.

Miejsca w domach studenckich przyznawane są na indywidualny wniosek studenta przez specjalnie do tego celu powołaną Komisję. Wnioski należy składać w administracji wybranego domu studenckiego.

Decyzja o przyznaniu miejsca w domu studenckim należy do Wydziałowej Komisji Socjalnej i jest wydawana w oparciu o indywidualne wnioski składane w poszczególnych dziekanatach. Odpłatność za miejsce w DS jest uzależniona od dochodu w rodzinie studenta oraz standardu zakwaterowania.

Opłata za miesiąc w roku akademickim 2013/2014 będzie wynosiła:

od 270 do 385 zł za miejsce w pokoju 3-osobowym,

od 295 do 440 zł za miejsce w pokoju 2-osobowym,

od 370 do 555 zł za miejsce w pokoju 1-osobowym.

Do dyspozycji studentów co roku oddawane są także miejsca dla osób niepełnosprawnych, pokoje małżeńskie oraz miejsca dla rodzica samotnie wychowującego dziecko. W celu zapewnienia komfortowych warunków mieszkalnych do dyspozycji osób zamieszkujących domy studenckie są także sale klubowe, sale telewizyjne oraz pokoje cichej nauki. Istnieje także możliwość podłączenia Internetu za dodatkową opłatą.

Adresy domów studenckich:

DS „Amor” - ul. Radziszewskiego 18, tel. 81- 533-82-91

DS „Babilon” - ul. Radziszewskiego 17, tel. 81- 537-58-22

DS „Femina” - ul. Langiewicza 20, tel. 81- 533-29-21

DS „Grześ” - ul. Langiewicza 24, tel. 81- 533-32-47

DS „Helios” - ul. Czwartaków 13, tel. 81- 533-20-44

DS „Ikar” - ul. Czwartaków 15, tel. 81 533-32-11

DS „Jowisz” - ul. Langiewicza 5, tel. 81 533-57-20

DS „Kronos” - ul. Sowińskiego 17, tel. 81 533-56-61

DS „Zana” - ul. Zana 11, tel. 081 743-49-79.

Nad całością domów studenckich nadzór sprawuje Dział Spraw Studenckich Centrum Kształcenia i Obsługi Studiów, które mieści się w Domu Studenckim "Helios" przy ul. Czwartaków 13, tel. 081 533-86-27 i jest czynne od poniedziałku do piątku w godz. 9.00 – 14.30.

Istnieje możliwość wynajęcia kwatery prywatnej (pokój lub całe mieszkanie) w różnych częściach miasta. Koszty wynajmu są zróżnicowane w zależności od dzielnicy i odległości od Uczelni i wahają się od 250 zł do 700 zł za miejsce. Na terenie UMCS przy Samorządzie Studentów istnieje bank stacji a także istnieje wiele stron internetowych poświęconych najmowi mieszkań studenckich.

3.3. POSIŁKI

Prawie w każdym budynku dydaktycznym i domu studenckim, bądź w jego pobliżu znajdują się punkty gastronomiczne, w których można zjeść posiłek i kupić podstawowe artykuły spożywcze. W okolicach miasteczka akademickiego istnieje sieć sklepów, restauracji oraz punktów gastronomicznych.

3.4. OPIEKA ZDROWOTNA

Przychodnia akademicka: Samodzielny Publiczny Akademicki ZOZ w Lublinie, Lublin, ul. Langiewicza 6A; rejestracja: tel. 81 524-78-20. Przy rejestracji wymagany jest dowód osobisty. W okolicy miasteczka znajduje się także duża ilość prywatnych praktyk lekarskich oraz Niepublicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej.

3.5. ŚWIADCZENIA I UDOGODNIENIA DLA STUDENTÓW NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Niektóre budynki Uczelni posiadają specjalne podjazdy oraz wyposażone są w toalety dla osób niepełnosprawnych.

W Centrum Kształcenia i Obsługi Studiów w ramach Biura Spraw Studenckich funkcjonuje Zespół ds. obsługi osób niepełnosprawnych, którego zadaniem jest pomoc studentom w efektywnym wykorzystaniu czasu studiów. Działania Biura mają przede wszystkim na celu wyrównywanie szans edukacyjnych studentów niepełnosprawnych. Pracownicy Biura w czasie dyżurów udzielają porad związanych ze studium. Oferta skierowana jest do:

- studentów z orzeczoną stopniem niepełnosprawności

- osób przewlekle chorych na postawie dokumentacji medycznej
- studentów doświadczających kryzysów zdrowia psychicznego
- studentów pragnących zaangażowania się w znoszenie barier w środowisku akademickim.

3.6. UBEZPIECZENIE

Na początku roku akademickiego każdy student może ubezpieczyć się od następstw nieszczęśliwych wypadków obejmujący roczny okres od 1 października danego roku akademickiego. Opłata za tego rodzaju ubezpieczenie w roku akademickim 2013/2014 wynosi 45 złotych.

Szczegółowe informacje podane są na stronie Samorządu Uczelnianego uczelni:

www.samorzad.umcs.lublin.pl

3.7. KOMUNIKACJA

Dzielnica akademicka posiada bardzo dogodne połączenie z pozostałymi dzielnicami Lublina. Najszybsze połączenie z Dworcem Głównym PKP: autobus nr 13 oraz trolejbus nr 150. Najszybsze połączenie z Dworcem Głównym PKS, Transped i Polski Express: autobusy 10, 18, 31, 57. Oprócz komunikacji miejskiej działa rozbudowana i sprawna komunikacja prywatna. W dzielnicy akademickiej jest postój taksówek.

3.8. BIBLIOTEKI

System biblioteczno-informacyjny Uczelni tworzy Biblioteka Główna mieszcząca się przy ul. Radziszewskiego 11 wraz z 26 bibliotekami zakładowymi znajdującymi się w budynkach poszczególnych wydziałów. Biblioteka posiada katalog komputerowy (<http://katalog.umcs.lublin.pl>) obejmujący ponad 500 tys. egzemplarzy książek oraz około 13 tys. tytułów czasopism zlokalizowanych w Bibliotece Głównej i bibliotekach wydziałowych. Uwzględnia on całość zbiorów gromadzonych od 1996 roku oraz zbiory wcześniejsze cieszące się dużym zainteresowaniem czytelników. Informacje o starych zbiorach są dostępne w tradycyjnych katalogach kartkowych. Biblioteka udostępnia również własne cyfrowe zasoby w ramach Biblioteki Głównej UMCS (<http://dlibra.umcs.lublin.pl>).

Działalność informacyjna prowadzona jest na podstawie zbiorów własnych oraz przez pośrednictwo w dostępie do światowego systemu informacyjnego BRIOLIS, a także baz danych na CD-ROM. Ponad 300 miejsc w Bibliotece Głównej i ponad 600 miejsc siedzących w czytelnich wydziałowych stwarza już dobre możliwości do efektywnego studiowania. Czytelnie czynne są praktycznie codziennie w godz. 8.00 – 20.00.

3.9. BANKI I POCZTA

W siedzibie Rektoratu (plac Marii Curie-Skłodowskiej 5) w godz. 9.00 – 15.15 czynna jest Filia nr 5 Banku Pekao SA, która kompleksowo obsługuje studentów, m.in.:

- prowadzi rachunki Eurokonto (oszczędnościowo-rozliczeniowe),
- udostępnia preferencyjne karty bankomatowe i płatnicze „Maestro”,
- prowadzi obsługę kart kredytowych „Visa”,
- udziela studentom kredytów.

W budynku Rektoratu (pl. Marii Curie-Skłodowskiej 5) znajduje się bankomat.

Na terenie miasteczka akademickiego przy ul. Langiewicza znajduje się urząd pocztowy, drugi zaś jest w pobliżu, przy ul. Łopacińskiego.

3.10. POMOC MATERIALNA DLA STUDENTÓW

W ramach utworzonego w Uniwersytecie Funduszu Pomocy materialnej student może ubiegać się o następujące stypendia o charakterze socjalnym:

- stypendium socjalne lub socjalne w zwiększonej wysokości
- stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych
- zapomoga

Szczegółowy regulamin przyznawania pomocy materialnej znajduje się na stronie internetowej Uczelni: http://www.umcs.lublin.pl/pomoc_materialna

3.11. BIURO SPRAW STUDENCKICH CENTRUM KSZTAŁCENIA I OBSŁUGI STUDIÓW

Sprawami studentów UMCS zajmuje się Biuro Spraw Studenckich Centrum Kształcenia i Obsługi Studiów.

Adres: DS „Helios”, ul. Czwartaków 13, 20-045 Lublin

Tel./fax, 81-533-86-27 lub 16

Przyjęcia studentów: codziennie (od poniedziałku do piątku) w godzinach 9.00-14.30

3.12. BAZA DYDAKTYCZNA

Zajęcia dydaktyczne dla poszczególnych kierunków studiów realizowane są na Wydziałach Uczelni, które posiadają własną bazę lokalową niezbędną do ich prowadzenia.

Szczegółowych informacji należy szukać na stronie internetowej UMCS (linki do poszczególnych wydziałów) lub bezpośrednio w dziekanatach.

3.13. PROGRAMY MIĘDZYNARODOWE

Jednostką Uczelni, która koordynuje działania związane z programami międzynarodowymi wymiany studentów i nauczycieli jest między innymi Centrum Kształcenia i Obsługi Studiów. Szczegółowe informacje można uzyskać u koordynatorów wydziałowych lub zapoznać się z materiałem zawartym na stronie internetowej: http://www.umcs.lublin.pl/articles.php?aid=1291&mid=14&mref=229_239dvw.umcs.lublin.pl.

W końcowej części informatora (aneks) znajdują się podstawowe informacje o programie Erasmus- mobilność akademicka.

3.14. PRAKTYCZNE INFORMACJE DLA STUDENTÓW PRZYJEZDNYCH

Student po przyjeździe do Lublina powinien zgłosić się w dziekanacie Wydziału, na którym zamierza studiować. Większość dziekanatów mieści się w dzielnicy uniwersyteckiej przy Placu Marii Curie-Skłodowskiej:

1. Wydział Biologii i Biotechnologii

Ul. Akademicka 19, pok. Nr 57B, 59 B i 61 B; 20-033 Lublin

Tel. 81-537-52-16 lub 81-537-52-14

2. Wydział Matematyki i Fizyki

Pl. Marii Curie-Skłodowskiej 5 (Rektorat UMCS – III piętro), 20-031 Lublin,

tel. 81- 537-52-11 lub 537-52-13.

3. Wydział Chemii

Pl. Marii Curie-Skłodowskiej 2 (budynek „Małej Chemii”), 20-031 Lublin,

tel. 081 537-57-12 lub 537-57-16.

4. Wydział Humanistyczny – Pl. Marii Curie-Skłodowskiej 4 (nowy budynek Wydziału Humanistycznego – parter), 20-031 Lublin, tel. 081 537-27-57 lub 537-27-60.

5. Wydział Ekonomiczny – Pl. Marii Curie-Skłodowskiej 5 (Rektorat UMCS – III piętro), 20-031 Lublin, tel. 081 537-54-62 lub 537-52-21.

6. Wydział Filozofii i Socjologii – Pl. Marii Curie-Skłodowskiej 4 (budynek Wydziału Humanistycznego – parter), 20-031 Lublin, tel. 81 537-54-80.

7. Wydział Prawa i Administracji – Pl. Marii Curie-Skłodowskiej 5, 20-031 Lublin, tel. 81 537-51-27 lub 537-51-28.

Poza dzielnicą uniwersytecką znajdują się następujące dziekanaty:

8. Wydział Artystyczny

Al. Kraśnicka 2b, 20-718 Lublin,

tel. 81-537-69-50.

9. Wydział Pedagogiki i Psychologii

ul. Narutowicza 12, 20-004 Lublin,

tel. 81-537-60-01 lub 81-537-60-02.

10. **Wydział Politologii**

Pl. Litewski 3, 20-080 Lublin,

tel. 81- 537-60-00.

11. **Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej** – Al. Kraśnicka 2cd, 20-718

Lublin, tel. 81-537-68-62

W dziekanatach student uzyska wszelkie informacje o studiach, miejscu zakwaterowania.

Wskazane jest, aby student - cudzoziemiec przed przybyciem do Lublina zgłosił do właściwego dziekanatu dokładną datę i godzinę przyjazdu. W przypadku przyjazdu po godz. 15⁰⁰ konieczne jest uzyskanie z dziekanatu (telefonicznie lub listownie) informacji o miejscu zakwaterowania.

Student, który zdecydował się na zamieszkanie w domu studenckim, formalności związane z zameldowaniem dokonuje w administracji danego akademika przy zakwaterowaniu.

W Lublinie nie ma zbyt dużego rynku pracy dla studentów. Studenci zagraniczni muszą uzyskać zezwolenie na podjęcie legalnej pracy. Zezwolenia wydaje Wojewódzki Urząd Pracy mieszczący się w Lublinie przy ul. Lubomelskiej 1-3, tel/fax 081 532-47-46, tel. 081 532-04-94 lub 532-49-22. Zainteresowani pracą mogą liczyć na pomoc w jej znalezieniu w Biurze Karier (Dom Studenta „Ikar”, ul. Czwartaków 15, tel. 081 533-70-82, tel/fax 081 533-70-82(83)) a także w siedzibie Samorządu Studentów UMCS (pl. Marii Curie-Skłodowskiej 5 – parter budynku Rektoratu, tel. 081 537-54-16).

Na terenie miasteczka akademickiego przy ul. Langiewicza znajduje się urząd pocztowy i przychodnia a w budynku Rektoratu mieści się filia Banku Pekao SA.

3.15. KURSY JĘZYKOWE

Fundacja UMCS organizuje odpłatne kursy przygotowawcze z przedmiotów objętych egzaminami wstępnymi oraz kursy językowe w ramach Uniwersyteckiej Szkoły Języków. Ponadto dla cudzoziemców, za odpłatnością, organizowane są roczne kursy języka polskiego przygotowujące do podjęcia studiów. Zajęcia prowadzone są w różnych grupach w zależności od wyboru kierunku studiów.

Kształceniem w zakresie języka i kultury polskiej osób mieszkających poza granicami Polski zajmuje się Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców <http://www.cjkip.umcs.lublin.pl>

W początkowym okresie studiów, na wszystkich kierunkach prowadzone są obowiązkowe lektoraty języków obcych.

3.16. PRAKTYKI

Praktyki studenckie dotyczą poszczególnych kierunków studiów i są umieszczone w siatce zajęć. Szczegółowe informacje znajdują się w wydziałowych, instytutowych lub kierunkowych informatorach ECTS.

3.17. OBIEKTY SPORTOWE

Centrum Kultury Fizycznej

ul. Langiewicza 22, 20-032 Lublin - Akademicki Ośrodek Sportu (AOS)

tel/fax: 81-533-71-99 lub 533-20-58

Centrum Kultury Fizycznej prowadzi zajęcia dydaktyczne z wychowania fizycznego. Studenci pierwszych dwóch lat studiów uczestniczą w obowiązkowych zajęciach sportowych raz w tygodniu (zajęcia na Sali i pływalni).

W ramach swoich działań CKF prowadzi także zajęcia treningowe w ramach sekcji sportowych Uczelnianego Klubu AZS-UMCS – można aktywnie działać w następujących sekcjach: Akademickiego Związku Sportowego: koszykówka, siatkówka, lekkoatletyka, piłka nożna, piłka ręczna, pływanie, szachy, brydż sportowy, tenis stołowy, tenis ziemny, karate shotokan, judo, aikido, kick-boxing, badminton, korfball, trójbój siłowy, łucznictwo, wspinaczka skałkowa, turystyka rowerowa. Działa też sekcja żeglarska AZS.

Wychodząc naprzeciw potrzebom studentów, jednostka współorganizuje różne imprezy sportowe i rekreacyjne.

W ramach działalności prozdrowotnej pracownicy prowadzą zajęcia z gimnastyki korekcyjnej i leczniczej dla studentów z dysfunkcją aparatu ruchowego. Ponadto Centrum Kultury fizycznej prowadzi działalność rekreacyjną w ramach akcji letniej: spływ kajakowy po Czarnej Hańczy, rejs żeglarski szlakiem „Wielkich Jezior Mazurskich”, wędrowki rowerowe i piesze oraz w ramach akcji zimowej – Centrum organizuje obozy narciarskie i snowbordowe dla początkujących i zaawansowanych.

W niedzielę w określonych godzinach jest wstęp wolny na pływalnię. Za dodatkową odpłatnością można skorzystać z pływalni i siłowni.

3.18. ZAJĘCIA POZAUCZELNIANE I REKREACYJNE

Istotnym składnikiem życia studenckiego jest twórczość i aktywność kulturalna. Główną placówką w tej dziedzinie jest Akademickie Centrum Kultury „Chatka Żaka” (ul. Radziszewskiego 16, tel. 081 533-32-01). W ACK działają następujące zespoły artystyczne i grupy twórcze: Zespół Tańca Ludowego, Chór Akademicki im. J. Czerwińskiej, Kino Studyjne, Dyskusyjny Klub Filmowy „Bariera”, Zespół Tańca Towarzyskiego „Impetus”, Orkiestra folklorystyczna p.w. Św. Mikołaja, Teatr Poetycki, Teatr „Szufłada”, Grupa Baletowa „Akme”, Galeria „KONT”, Koło Fotograficzne,

Pracownia Plastyczna.

W „Chatce Żaka” działa jedna z nielicznych w Polsce rozgłośni akademickich Radio „Centrum”, w której redaktorami większości audycji są studenci UMCS. Uzupełnieniem działalności ACK są kluby studenckie, istniejące w akademikach bądź na wydziałach: Pedagogiki i Psychologii – klub „Piwnica” oraz Politologii – klub „Enklawa”.

Miasto Lublin jest tętniącym życiem kulturalnym ośrodkiem. Widać tu silne kontakty zarówno z Ukrainą jak i Białorusią, jak też z wieloma krajami zachodniej Europy. Od wielu lat to właśnie w naszym mieście odbywa się wiele cieszących się międzynarodową sławą festiwali filmowych, teatralnych i muzycznych. Liczne teatry, galerie, kluby studenckie, artystyczne kawiarnie, puby czy restauracje, w których serwowana jest kuchnia całego świata, które niejednokrotnie znajdują się w pięknych murach zabytkowych kamienic Starego Miasta. Liczne teatry, galerie, kluby studenckie, artystyczne kawiarnie, puby czy restauracje, w których serwowana jest kuchnia całego świata, które niejednokrotnie znajdują się w pięknych murach zabytkowych kamienic Starego Miasta, są idealnym miejscem służącym rozrywce.

Na terenie miasta znajdują się także muzea takie jak chociażby muzeum na Zamku, Muzeum na Majdanku, czy Muzeum Wsi Lubelskiej, które w bardzo przystępny sposób przybliżają historię naszego regionu. W ramach aktywnego wypoczynku czas można także spędzić nad wodą, bowiem w pobliżu miasta znajduje się Zalew Zembrzycki, a przy nim plaże, place zabaw, brodzik dla maluchów i kompleks nowoczesnych basenów. Przy akwenie działa wypożyczalnia sprzętu z kajakami, rowerami wodnymi i lądowymi oraz sprzętem plażowym. Działa też wyciąg nart wodnych, są ścieżki rowerowe, trasa konna i znakomite szlaki piesze. Zimą do dyspozycji mieszkańców pozostaje sztuczne lodowisko oraz wyciąg narciarski.

3.19. STOWARZYSZENIA STUDENCKIE

Ogół studentów w Uniwersytecie tworzy **Samorząd Studentów**. Jego reprezentacją na wydziałach są wybierane w ogólnodostępnych wyborach Rady Wydziałowe Samorządu Studentów, natomiast w zakresie działalności ogólnouczelnianej w ramach przedstawicieli poszczególnych wydziałów jest wybierany Parlament jako organ uchwałodawczy oraz Zarząd Uczelniany jako organ wykonawczy.

Siedziba Zarządu Uczelnianego znajduje się w D.S. „Babilon” (ul. Radziszewskiego 17, tel. 81-537-54-16537-54-16, 537-54-16, <http://www.samorzad.umcs.lublin.pl>), natomiast siedziby poszczególnych samorządów – na każdym z wydziałów.

W uniwersytecie działa także szereg organizacji studenckich (około 80), które prowadzą szeroko pojętą działalność na wszystkich płaszczyznach życia studenckiego – zarówno naukową, jak i kulturalno-artystyczną. Aktywność w strukturach organizacji daje możliwość zdobycia praktycznych umiejętności, pozwala na poszerzenie wiedzy, rozwijanie zainteresowań, a także

realizację swoich pasji. W uczelni funkcjonują także przedstawicielstwa organizacji ogólnopolskich i ogólnoświatowych: są to m.in. AIESEC, ESN, AEGEE, Elsa, NZS czy AZS.

4. ANEKS

4.1. PROGRAM LLP/ERASMUS

Program Erasmus, którego nazwa nawiązuje do imienia Erazma z Rotterdamu, został powołany w roku 1987 z myślą o propagowaniu i ułatwianiu wymiany studentów między uczelniami krajów Wspólnoty Europejskiej. W 1995 roku, Erasmus wszedł w skład utworzonego wówczas programu wspólnotowego SOCRATES, wspierającego międzynarodową współpracę w sferze edukacji. Od roku akademickiego 2007/08 Erasmus jest kontynuowany jako część programu UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE (*The Lifelong Learning Programme*), przewidzianego na lata 2007-2013. Zostały do niego włączone programy dotychczas realizowane w SOCRATESie oraz programy LEONARDO DA VINCI, JEAN MONNET, e-Learning i European Language Label.

Erasmus jest programem dla uczelni, ich studentów i pracowników. Wspiera międzynarodową współpracę szkół wyższych, umożliwia wyjazdy studentów za granicę na część studiów i praktykę, promuje mobilność pracowników uczelni, stwarza uczelniom liczne możliwości udziału w projektach wraz z partnerami zagranicznymi.

Celem LLP/Erasmus jest przede wszystkim podnoszenie jakości i atrakcyjności kształcenia oraz ułatwianie międzynarodowej współpracy i wymiany w dziedzinie edukacji.

Kraje uprawnione do udziału w programie LLP/Erasmus:

- 28 krajów członkowskich Unii Europejskiej (*Austria, Belgia, Bułgaria, Cypr, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Malta, Niemcy, Polska, Portugalia, republika Słowacji, Republika Czeska, Republika Słowacji, Rumunia, Słowenia, Szwecja, Wielka Brytania, Węgry, Włochy*);
- 3 kraje Europejskiego Obszaru Gospodarczego (*Islandia, Lichtenstein, Norwegia*);
- Szwajcaria oraz *Turcja, jako kraj kandydujący do UE*.

W Polsce prawo uczestnictwa w programie Erasmus mają państwowe i prywatne szkoły wyższe wpisane do rejestru Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu, kształcące studentów na poziomie licencjackim, inżynierskim, magisterskim, doktoranckim.

Uczelnie uczestniczące w Erasmusie realizować mogą następujące działania:

- wymianę studentów - umożliwianie własnym studentom wyjazdów do partnerskich uczelni w krajach europejskich i przyjmowanie studentów z tych uczelni w celu zrealizowania przez nich uzgodnionego programu studiów trwającego od 3 miesięcy do 1 roku akademickiego;

- wymianę nauczycieli akademickich - umożliwianie wykładowcom wyjazdów do partnerskich uczelni w krajach Europy i przyjmowanie wykładowców z tych uczelni w celu prowadzenia przez nich zajęć dydaktycznych;
- organizację wymiany studentów i nauczycieli akademickich, np. promocję wymiany, przygotowanie (np. organizacyjne, językowe) wyjeżdżających studentów i wykładowców, opiekę nad studentami przyjeżdżającymi z zagranicy;
- wprowadzanie europejskiego systemu transferu i akumulacji punktów (ECTS) ułatwiającego zaliczenie okresu studiów odbytego w uczelni partnerskiej;
- opracowywanie nowych programów nauczania przy współudziale partnerskich uczelni z krajów Europy w ramach projektów wielostronnych;
- organizację kursów intensywnych - cyklu zajęć dydaktycznych opracowanych i prowadzonych przez międzynarodową grupę wykładowców dla międzynarodowej grupy studentów;
- udział w Sieciach Tematycznych Erasmusa.

Aktywny udział polskich uczelni w programie SOCRATES-Erasmus rozpoczął się w roku 1998/99, kiedy to 46 polskich szkół wyższych (w tym także Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej) podpisało kontrakt uczelniany z Komisją Europejską.

W ramach programu LLP/Erasmus studenci mają możliwość wyjazdu do jednego z krajów Unii Europejskiej na okres od 3 miesięcy do jednego roku akademickiego. W okresie tym otrzymują niewielkie stypendium ERASMUS (dofinansowanie kosztów podróży i pobytu za granicą) i są zwolnieni z opłat czesnego w uczelni zagranicznej. Okres studiów odbytych za granicą stanowi integralną część studiów w uczelni macierzystej. Gwarancją uznania tego okresu studiów jest podpisanie przed wyjazdem „Porozumienia o programie zajęć” (***Learning agreement***) między studentem, uczelnią macierzystą i uczelnią przyjmującą. Zaliczenie w uczelni macierzystej następuje po przeanalizowaniu „Wykazu zaliczeń” (***Transcript of records***) wystawionego studentowi przez uczelnię zagraniczną. „Wykaz zaliczeń” zawiera zestawienie wszystkich przedmiotów i zajęć, w których uczestniczył student wraz z uzyskanymi ocenami i liczbą punktów ECTS.

Europejski System Transferu i Akumulacji Punktów (***European Credit Transfer and Accumulation System***) jest systemem, który ułatwia uznanie okresów studiów odbytych za granicą. Pozwala na „mierzenie” w skali punktowej nakładu pracy studenta, jaki musi on włożyć w zaliczenie określonego przedmiotu. Jednostką administracyjną UMCS odpowiedzialną za studencką wymianę międzynarodową jest m. in. Biuro ds. Obsługi Studiów i Studentów zagranicznych e ramach Centrum Kształcenia i Obsługi Studiów.

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej

Centrum Kształcenia i Obsługi Studiów, Biuro ds. Obsługi Studiów i Studentów Zagranicznych

DS. Femina, ul. Langiewicza 20, 20-031 Lublin
tel. 81-537-54-10, 537-52-18

Koordinator Uczelniany Programu LLP/Erasmus

mgr Ryszard Straszyński; e-mail: rstraszy@ramzes.umcs.lublin.pl

Na każdym wydziale powołani są: koordynatorzy ds. współpracy z zagranicą oraz koordynatorzy procesu bolońskiego i ECTS. Więcej informacji o programie SOCRATES można uzyskać u koordynatora wydziałowego i uczelnianego oraz na stronach internetowych:

Centrum Kształcenia i Obsługi Studiów, Biuro ds. Obsługi studiów i Studentów Zagranicznych: <http://www.umcs.lublin.pl/articles.php?aid=128&mid=14&mref=229>;

Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji:

<http://erasmus.org.pl>;

i Europejskiego Biura Programu:

http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-programme/erasmus_en.htm

4.2. PROCES BOŁOŃSKI

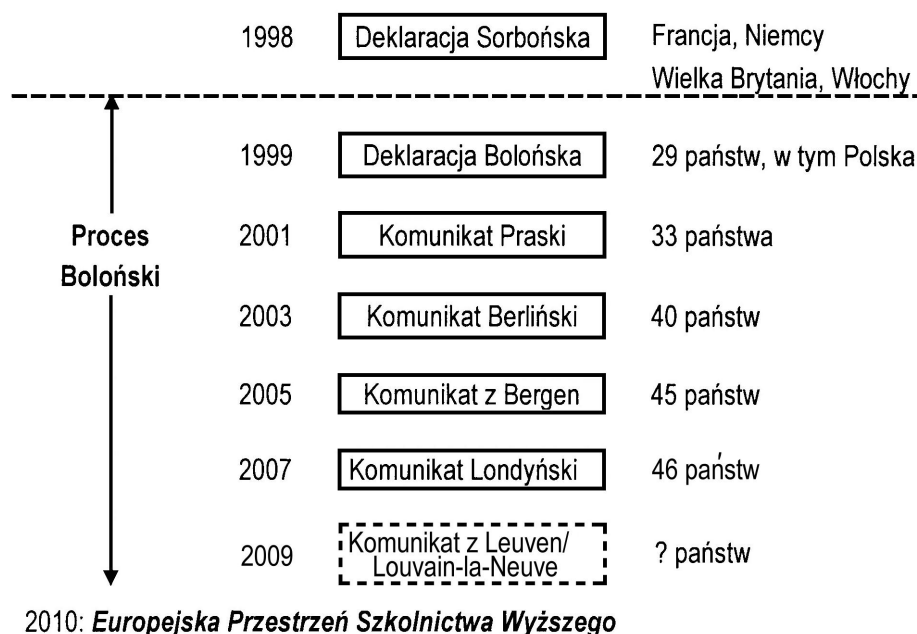
Deklaracja Bolońska, podpisana 19 czerwca 1999 roku przez ministrów odpowiedzialnych za szkolnictwo wyższe w 29 krajach europejskich, zapoczątkowała proces istotnych zmian w systemach edukacji poszczególnych państw. Proces ten, nazywany często **Procesem Bolońskim**, zmierza do utworzenia do 2010 roku – w wyniku uzgodnienia pewnych ogólnych zasad organizacji kształcenia – Europejskiej Przestrzeni Szkolnictwa Wyższego (*European Higher Education Area*). Założenia Deklaracji „biorą w pełni pod uwagę różnorodność kultur, języków, krajowych systemów szkolnictwa oraz autonomię uniwersytetów” i zakładają współpracę w zakresie koordynacji polityk w zakresie szkolnictwa wyższego.

Proces Boloński stanowi próbę wypracowania wspólnej „europejskiej” reakcji na problemy występujące w większości krajów, tak aby:

- stworzyć warunki do mobilności obywateli,
- dostosować system kształcenia do potrzeb rynku pracy, a zwłaszcza doprowadzić do poprawy zatrudnienia,

- podnieść atrakcyjność i poprawić pozycję konkurencyjną szkolnictwa wyższego w Europie, tak aby odpowiadała ona wkładowi tego obszaru w rozwój cywilizacji.

Celem zachodzących procesów integracyjnych nie jest standaryzacja, lecz raczej „harmonizacja”, czyli wypracowanie zasad współdziałania, z uwzględnieniem zróżnicowania i autonomii poszczególnych państw i uczelni.

Schemat realizacji Procesu Bolońskiego

W Deklaracji Bolońskiej zawarte jest sześć postulatów wskazujących sposoby realizacji celów przyświecających idei tworzenia Europejskiej Przestrzeni Szkolnictwa Wyższego:

- wprowadzenie systemu „łatwo czytelnych” i porównywalnych stopni (dyplomów),
- wprowadzenie studiów dwustopniowych,
- wprowadzenie punktowego systemu rozliczania osiągnięć studentów (ECTS),
- usuwanie przeszkód ograniczających mobilność studentów i pracowników,
- współdziałanie w zakresie zapewnienia jakości kształcenia,
- propagowanie problematyki europejskiej w kształceniu.

W *Komunikacie Praskim* ministrowie potwierdzili znaczenie postulatów *Deklaracji Bolońskiej*, a ponadto wskazali następujące elementy Europejskiej Przestrzeni Szkolnictwa Wyższego:

- kształcenie ustawiczne,
- współdziałanie uczelni i studentów w realizacji Procesu Bolońskiego,
- propagowanie atrakcyjności Europejskiej Przestrzeni Szkolnictwa Wyższego poza

Europą.

W *Komunikacie Berlińskim* ministrowie dokonali oceny przebiegu realizacji postulatów sformułowanych w *Deklaracji Bolońskiej* i *Komunikacie Praskim* oraz wskazali nowe aspekty Procesu Bolońskiego, podkreślając:

- związek kształcenia i badań naukowych oraz znaczenie badań jako integralnej części szkolnictwa wyższego,
- potrzebę rozszerzania dwustopniowego systemu studiów (zdefiniowanego w *Deklaracji Bolońskiej*) o studia III stopnia – studia doktoranckie,
- potrzebę kształcenia interdyscyplinarnego.

Tzw. *contact person* ds. Deklaracji Bolońskiej jest Pani **Maria Bołtruszko** (tel. 22-628-41-35; fax: 22-628-85-61; e-mail: boltrusz@menis.gov.pl), starszy specjalista w Departamencie Współpracy Międzynarodowej, która ściśle współpracuje z Departamentem Szkolnictwa Wyższego i Państwową Komisją Akredytacyjną.

Na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w sprawach związanych z Procesem Bolońskim należy kontaktować się z **Koordynatorem Uczelnianym** lub **Koordynatorami Wydziałowymi** Procesu Bolońskiego i Europejskiego Systemu Transferu i Akumulacji Punktów (ECTS).

4.3. SYSTEM MOBILNOŚCI STUDENTÓW – PROGRAM MOST

System mobilności studentów, zwany dalej programem MOST, jest ofertą kształcenia w uniwersytetach polskich. Porozumienie W tej kwestii podpisali rektorzy uniwersytetów podczas posiedzenia KRUP (Konferencja Rektorów Uniwersytetów Polskich) w dniu 13 grudnia 1999 r.

Program MOST jest adresowany do studentów, których zainteresowania naukowe mogą być realizowane poza macierzystym uniwersytetem; wprowadzenie systemu mobilności ma na celu poszerzenie możliwości kształcenia się poprzez odbywanie semestralnych lub rocznych studiów w innym niż macierzysty uniwersytet.

Student tego programu ma prawo ubiegania się o przyjęcie na wybrany przez siebie uniwersytet oraz prawo wyboru przedmiotów w oparciu o istniejący program studiów na danym uniwersytecie.

Założenia i organizacja programu:

- Program MOST dotyczy jednolitych i dwustopniowych studiów magisterskich, wszystkich kierunków studiów realizowanych w umawiających się uniwersytetach polskich.
- W organizacji programu uczestniczą wszystkie uczelnie skupione w KRUP.

- Sprawy formalne i organizacyjne studentów programu wynikające z Porozumienia Uniwersytetów Polskich, prowadzi właściwy uniwersytet.
- Kandydaci na semestralne lub roczne studia w danym roku akademickim wyłaniany są według określonych zasad:
  - Uniwersytety zgłaszają do Biura UKA w terminie do 30 marca oferowaną liczbę miejsc na poszczególne kierunki studiów. Do 15 kwietnia Biuro UKA (Uniwersytecka Komisja Akredytacyjna) rozsyła zbiorcze zestawienie miejsc. Do 15 maja uczelnie przedstawiają imienną listę kandydatów do studiowania w semestrze zimowym i letnim, do 30 listopada w semestrze letnim.
  - UKA podejmuje decyzje o rozdziale miejsc odpowiednio do 30 czerwca i 30 grudnia, informując o tym zainteresowane uczelnie.
- W trakcie odbywania studiów w ramach programu MOST, przysługujące stypendia: socjalne, naukowe, MENiS i inne wypłaca studentowi uczelnia macierzysta.
- Uniwersytety przyjmujące studentów zapewniają w miarę możliwości miejsca w domu akademickim.

Studia w ramach programu MOST może podjąć student nie wcześniej niż po ukończeniu drugiego roku studiów. Warunkiem koniecznym przyjęcia studenta do innej uczelni jest zaliczenie przez niego roku lub semestru poprzedzającego okres studiów w danej uczelni.

Podstawą semestralnych studiów w programie MOST jest realizowanie indywidualnego programu studiów. Program semestralnych studiów może być realizowany przez wybranie dowolnego semestru studiów z obowiązującego programu nauczania w uniwersytecie wybranym przez studenta. Program semestralnych studiów może być realizowany w oparciu o indywidualny program, składający się z różnych przedmiotów, wybranych z różnych semestrów studiów danego kierunku lub pokrewnych kierunków, realizowanych w tym czasie w wybranym uniwersytecie. Dopuszcza się możliwość wyboru tylko jednego przedmiotu poza uczelnią macierzystą.

Semestralny program studiów musi zapewniać uzyskanie 30 punktów ECTS. W przypadku zaliczania jednego tylko przedmiotu pozostałe punkty kredytowe student musi uzyskać w macierzystej uczelni. Wybrany program powinien być zaliczany przez dziekana wydziału uniwersytetu, w którym student odbywa semestralne studia.

Tryb zaliczenia semestru oparty jest o przyjęty system ECTS. Odbyte przez studenta zajęcia wraz z uzyskanymi ocenami potwierdza dziekan wydziału danego uniwersytetu. Uzyskane wyniki egzaminów w trakcie studiów na wybranym uniwersytecie są uwzględniane w obliczaniu średniej w danym roku studiów, jak również średniej z całego toku studiów.

Na UMCS Programem MOST zajmuje się Pani Elwira Mrugała.

mgr Elwira Mrugała

Biuro ds. Kształcenia

Rektorat, Pl. Marii Curie-Skłodowskiej 5, pok. 313, 20-031 Lublin

tel. 81 537-51-22 lub 537-57-91; e-mail: elwira.mrugala@poczta.umcs.lublin.pl

4.4. PODSTAWOWE ZASADY EUROPEJSKIEGO SYSTEMU TRANSFERU

I AKUMULACJI PUNKTÓW (ECTS)

Europejski System Transferu Punktów (*European Credit Transfer System, ECTS*, znany również w Polsce pod swą skrótową nazwą) został po raz pierwszy wprowadzony jako przedsięwzięcie pilotażowe w 1989 r. w ramach programu Erasmus. Wówczas jego celem było ułatwienie uznawania okresów studiów odbywanych przez studentów za granicą poprzez transfer punktów.

ECTS został uznany za jeden z fundamentów Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego przez 40 krajów-sygnatariuszy Procesu Bolońskiego.

ECTS pozwala przedstawiać programy studiów w sposób czytelny i ułatwiający porównania. ECTS można stosować w ramach wszystkich rodzajów studiów niezależnie od trybu, w jakim są prowadzone, oraz dla celów kształcenia przez całe życie. Służy on zarówno studentom odbywającym część studiów za granicą, jak i studentom odbywającym całość studiów w swej uczelni macierzystej, ponieważ może być stosowany dla celów akumulacji punktów w obrębie jednej uczelni oraz w celu przenoszenia punktów z jednej uczelni do drugiej. ECTS ułatwia studentom mobilność między krajami, w obrębie krajów, miast i regionów, jak również przechodzenie z jednego rodzaju uczelni do uczelni innego rodzaju; obejmuje on również samodzielną naukę i doświadczenie zawodowe. Z tych względów dobrze już obecnie znany akronim „ECTS” oznacza obecnie „Europejski System Transferu i Akumulacji Punktów”.

4.4.1. PODSTAWOWE CECHY ECTS

Punkty ECTS

Europejski System Transferu i Akumulacji Punktów (ECTS) jest systemem ukierunkowanym na studenta i opartym na nakładzie pracy studenta, jakiego wymaga osiągnięcie celów programu studiów. Te cele powinny najlepiej być określone w postaci efektów kształcenia, jakie należy osiągnąć oraz kompetencji, jakie należy zdobyć.

- Za podstawę ECTS przyjęto zasadę, że nakład pracy studenta studiów w pełnym wymiarze (tj. studiów dziennych) w ciągu jednego roku akademickiego odpowiada 60 punktom. Nakład pracy studenta studiów dziennych w Europie wynosi przeważnie około

1500-1800 godzin rocznie i w tych przypadkach jeden punkt oznacza około 25-30 godzin pracy.

- Punkty ECTS można uzyskać wyłącznie po wykonaniu wymaganej pracy i odpowiedniej ocenie uzyskanych efektów kształcenia. Efekty kształcenia oznaczają zestaw kompetencji określających, co student będzie wiedział, rozumiał lub potrafił zrobić po zakończeniu procesu kształcenia niezależnie od tego, jak długo trwa ten proces.
- Nakład pracy studenta w ECTS obejmuje czas, jakiego wymaga zakończenie wszystkich zaplanowanych w procesie kształcenia zajęć, takich jak uczęszczanie na wykłady, udział w seminariach, samodzielna nauka, przygotowanie projektów, egzaminy itd.
- Punkty przyporządkowuje się **wszystkim** edukacyjnym komponentom programu studiów (np. modułom, zajęciom z poszczególnych przedmiotów, praktykom, pracy dyplomowej/rozprawie), a odzwierciedlają one ilość pracy, jakiej wymaga osiągnięcie konkretnych celów lub efektów kształcenia w ramach danego komponentu, w odniesieniu do łącznego nakładu pracy niezbędnego do zaliczenia całego roku studiów.

Punkty ECTS określają jedynie nakład pracy studenta mierzony w czasie. Nie odzwierciedlają w żaden sposób statusu zajęć z danego przedmiotu ani prestiżu nauczyciela. Na przykład zajęcia wprowadzające w dany przedmiot mogą wymagać od studenta więcej czasu niż zajęcia na poziomie zaawansowanym.

Student studiów dziennych uzyskuje na ogół 60 punktów rocznie, 30 punktów w semestrze. Okres studiów odbytych za granicą (włącznie z egzaminami lub oceną w innej formie) zastępuje porównywalny okres studiów (wraz z egzaminami lub oceną w innej formie) w uczelni macierzystej.

ECTS nie ogranicza się do zajęć prowadzonych w uczelni i obejmuje również praktyki. Praktyki można także opisać za pomocą efektów kształcenia i czasu pracy wyrażonego w punktach ECTS. Punkty można oczywiście przyznać dopiero po odpowiedniej ocenie.

Efekty kształcenia i kompetencje

Efekty kształcenia to zestawy kompetencji określające, co student będzie wiedział, rozumiał lub potrafił zrobić po zakończeniu procesu kształcenia niezależnie od tego, jak długo trwa ten proces. Mogą one dotyczyć cyklu studiów, na przykład studiów I lub II stopnia, bądź cyklu zajęć z poszczególnych przedmiotów czy modułów. Efekty kształcenia określają warunki przyznawania punktów i są definiowane przez nauczycieli akademickich.

4.4.2. PODSTAWOWE DOKUMENTY ECTS

Pakiet informacyjny/Katalog studiów

Pakiet informacyjny/Katalog studiów jest najważniejszym dokumentem ECTS. Powinien on

umożliwiać wszystkim studentom i nauczycielom – zarówno miejscowym, jak i przyjeżdżającym z zagranicy – zapoznanie się z programami studiów i ich porównywanie oraz zawierać niezbędne informacje o uczelni, jej działalności dydaktycznej i aspektach praktycznych. W Pakiecie informacyjnym/Katalogu studiów nie tylko wymienia się i opisuje programy studiów oraz składające się na nie przedmioty, zajęcia i moduły, ale także zamieszcza wszelkie informacje, jakich potrzebuje student, aby podjąć decyzję o rozpoczęciu studiów w danej uczelni, wyborze konkretnego programu czy zapisaniu się na określone moduły. Pakiet informacyjny/Katalog studiów jest niezbędnym dokumentem, ponieważ przedstawia wszystkie niezbędne informacje o programach studiów i dlatego musi być dostępny przed podjęciem studiów przez studentów.

Formularz zgłoszeniowy studenta

Formularz zgłoszeniowy studenta ECTS został opracowany dla studentów, którzy będą studiować przez ograniczony okres czasu w uczelni zagranicznej.

Formularz zgłoszeniowy studenta zawiera wszystkie niezbędne informacje o studencie zamierzającym odbyć okres studiów, jakich potrzebuje przyszła instytucja przyjmująca. Jeżeli uczelnia potrzebuje dodatkowych informacji (dotyczących na przykład zakwaterowania, specjalnych wymogów związanych ze stanem zdrowia itp.) od przyjeżdżających studentów, powinna poprosić o ich przedstawienie na odrębnym formularzu.

Uczelnie mogą używać własnej wersji Formularza zgłoszeniowego dla wyjeżdżających studentów pod warunkiem, że zawiera ona elementy ze standardowego formularza i są one ustawione w takiej samej kolejności jak w standardowym formularzu. Niemniej jednak zaleca się korzystanie z formularza standardowego.

Porozumienie o programie zajęć

Porozumienie o programie zajęć ECTS zostało opracowane dla studentów przebywających w uczelni za granicą przez ograniczony okres czasu – jak to ma miejsce w ramach programu Erasmus.

Porozumienie o programie zajęć zawiera listę zajęć lub modułów, na które student zamierza uczęszczać. Dla każdego rodzaju zajęć/modułu podaje się kod i liczbę punktów ECTS.

Porozumienie o programie zajęć musi podpisać student, osoba formalnie uprawniona do podejmowania zobowiązań w imieniu uczelni macierzystej studenta oraz osoba posiadająca takie uprawnienia w uczelni przyjmującej studenta, która tym samym gwarantuje, że przyjeżdżający student może uczęszczać na zaplanowane zajęcia/moduły.

Porozumienie o programie zajęć gwarantuje transfer punktów uzyskanych za zaliczone przez studenta zajęcia. Po powrocie studenta formalnościami związanymi z uznaniem punktów zajmuje się właściwy organ lub właściwe władze uczelni macierzystej. Student nie musi „negocjować” w sprawie uznania punktów z poszczególnymi wykładowcami. Porozumienie o programie zajęć wraz z Wykazem zaliczeń mają zagwarantować pełne uznanie.

Wykaz zaliczeń

Wykaz zaliczeń ECTS służy do dokumentowania przebiegu studiów i wyników uzyskiwanych przez studenta przez pewien okres czasu. Wymienia się w nim zajęcia lub moduły, na które uczęszczał student, oraz podaje liczbę uzyskanych punktów, oceny wystawione według skali danej uczelni i, co również wskazane, odpowiadające im oceny ECTS. Ten dokument odzwierciedla zarówno ilość pracy, jak i poziom osiągnięć.

Bardziej szczegółowe informacje dotyczące ECTS znajdują się na stronie internetowej Uczelni: <http://www.umcs.lublin.pl/bolonia>